

१०६५

ये याः पुन्हि । कतिपुन्हि
मोहनिया भिंतुना

ठाकुरलाल मानन्धर
दरशा नेवाःमि, कालिम्पोङ्ग
ज्ञानमान तुलाधर
'ज्योति' शाक्य, कालिम्पोङ्ग
केशहर्ष तुलाधर
दुर्गा साय्मि
मन्दिरा प्रधान

चक्रमान शाक्य, त्रिशूली
यासुनारा कावाबाता
लबकुमार जोशी, बुटवल
आनन्द जोशी
गौतमदास अमात्य, थक्वाः
कुलबहादुर महर्जन, पांगा
भरतकुमार भारी, पोखरा

२०३२

मोहनिया लसताय् दुनुगलंनिसै भितुना

काठमाडौं-सिमरा-काठमाडौं

एभ्रो विमानया न्हिन्हिया सेवा

व

प्रत्येक सोमबार, बुद्धबार, शनिबार

शाही नेपाल वायुसेवा निगम

नेपाल भाषाया
लयपौ

अमर कोष १

‘नाम लिगानुशासनम्’

१८/५

थ्यंल्याः १५८

नेपाल सम्बत १०९५ जंला

संरक्षक

चित्तधर ‘हृदय’

सम्पादक व प्रकाशक

हेमबज्र बज्राचार्य

सहायक सम्पादक

विष्णु चित्रकार

व्यवस्थापकपति

पद्मरत्न तुलाधर

भूषणप्रसाद श्रेष्ठ

कीगु भाय्या पुलंगु सफू मध्यम ने. सं. ५०६ सालय् जुजु जयस्थिति मल्लया पालय् हवपया माणिक्य थयाह्यस्य ताडपत्रय् चवया तःगु अमर कोषया टीका दु धयागु सकसिनं स्यू । स्वये मननि । मेगु अमरकोषया टीका छगू लुया बल उकी अन्त्यय् (Colophon) थये चवया तल- “सम्बत् ७१८ भाद्र पद शुक्ल वृहस्पति वासरे थव दिन कुन्हु श्रीश्री राजवंश रावुत्त चक लंछू बाहार वासित देवसिंहस्य भुज्य-भानेन लिखितं यथा दृष्टं तथा लिखितं लेखको नास्ति दोषयेत् शुभमस्तु प्रीतिरस्तु ललितापुरी २” । झीसं शंका यायेयाय् दु- वहे माणिक्यया टीका दुगु सफू जक ल्हाया तःगु ला मखुला ? ‘यथा दृष्टं तथा लिखितं’ धाःगुलिं थव शंका याये थाय् दुगु धकाः सीका दिसैं । निगुलिं नाप तयाः स्वयेबलय् जक थव शंकाया समाधान जुइ ।

थुकथं अमर कोष, हितोपदेश आदि संस्कृत ग्रन्थया कीगु भाषं अनुवाद यानाः नेपाल भाषा भाषी जनतायात शिक्षा दीक्षा बिधेगु ज्या जुया वयाच्वंगु निहः दैं ति हे दये धुं कुगु झीसं अनुमान याये फु । कीगु इतिहासं गोपालवंशी जुजुबिनि पालं निस्ये संस्कृत भाषा साहित्य तथा संस्कृति नाप थव तिब्बत वर्मा (Tibeto-Burman) परिवार-यागु कीगु भाय्या संसर्ग जुया वयाच्वंगु धंगु खँ वयं । थुलिमछि दैं तकया संसर्गं झीगु भाषय् गुलि थःगु पहः हिला हिला वया च्वने धुं कल ज्वी । अय्सां नुना हे व्छये मफु, थःगु व्यक्तित्व कायम यानाः नेपाल भाषा अर्थात संस्कृत भाषा मखु धकाः धायेका च्वन । संस्कृत तथा आर्य परिवारया मेमेगु भाय् नाप सम्पर्क तथा सहवास जुयाः त्यासा कायेगु त्यासा बिधेगु ज्या जकं जुल, थःगु पहः मदयेका व्छयेगु ज्या

मज्जुनि । आः थौं कल्लय् तिवि कीगु शिक्षा संस्कृत, नेपाली (पर्वतिया) हिन्दी तथा अंग्रेजी भाषां जुया वःगुलिं कीसं थःगु भाय् ल्हायेगु च्वयेगु पहः आवाः पाका हया च्वना । ल्हापा निसः ध्वसः दं नं मपाःगु आः थौं कल्लय् फिर्द नीदं हे उलि पाका हया च्वना थःगु भाय्या पहः त्वःस्वः फिका वया च्वना, नकल यायेगु वानीं कीसं थःगु भाय् त्वःस्वः मंका वया च्वना । पुलांगु भाय् नाप सम्बन्ध की ता ता पाना वन । छुं ला थ्व अपशोचया छेँ धाये माः ।

कीगु भाय्या क्रिया पदं जक नां थामय् याना च्वन धाःसां ज्यू । 'जायेके' यात भरय् याये 'हीके' यात फेरय् याये आदि बांमलाःगु प्रवृत्ति वये धुंकल । खला संस्कृतं 'नये' धायेत भोजन याये, 'लुमंके' यात स्मरण याये आदि धातुबल्य् कीसं बांमलाः मताः । संस्कृत भाषां नां छुयेगु नं बां हे लाः तायाः कीसं वृष नारायण यात बेषानारां, रत्नमाया यात लतंमाया । पुलांगु भाषय् 'स्मरण याये' यात सुमरये 'चिन्तन याये' यात चिन्तलये 'योगलये' यात 'जोडलये' आदि नं बां हे लाः ताया । छाय् ? संस्कृत भाय्-यात कीसं ल्हापां निसं गुरुया भाय् धकाः धया थें सम्मान-पूर्वक व्यवहार याना वया च्वना ।

मेमेगु भाषय् नं थथे निगू जातया भाय् दयका हः, तःधंपिसं, विद्वान् पिसं ल्हाइगु भाय् व साधारण जनतां ल्हाइगु भाय् धकाः छगू हे भाषा परिवारय् नितो जि दयेकेगु प्रवृत्ति दु । High German, low German, King's English (B. B. C. या Stand-

ard English), Simple English आदि । ल्हासा पाखे नं अथे तःजि भाय् चीजि भाय् धैथें दु हे ल्हापां, आः जक गथे मस्यु । थ्व फुक समय अनुसार तथा मनूतय् थःगु मनोवृत्ति अनुसार जुया वया च्वंगु खः । आः थौं कल्लय् थुज्वःगु समय वयाच्वन कि फुकं बरावर । तःधं चीधं तःजि चीजि धंगु भावना मदयेका व्छयेगु मनोवृत्ति वया च्वंबलय् कीसं कीगु भाय् यात नितो कथं विभक्त यायेगु भू सोदयेकेगु ज्या ममायेगु हे बांलाः । उच्च वर्ग निम्न वर्ग धकाः, हानं शहरिया भाम् गामाः भाय् धकाः स्वध्याकेगु व च्वध्याकेगु मयायेगु हे भि । कीगु भाय् छगू हे- खपय् भाय् यल्य् भाय् गामाः भाय् फुकं छगू अद्वैत भाव कथं वने माः । ल्हापायाथें परस्पर समागम मडुगु मखु । यल खप आदि ल्हापा थें तापाना मच्चं । कमसे कम लेखक वर्गतसं थ्व अद्वैत भाव तयाः ज्या सने माः । सफू पत्र पत्रिका आदिमा माध्यमं विचारया तथा भाषाया नं भावान प्रदान जुयाः भाषाया छगू खवापाः लुइ-केगु ज्या जुया स्वनि । शिक्षित वर्ग अशिक्षित अथवा निम्न वर्ग नाप नं सहवास याये नु अमिसं नं भतिचाहे लिमचिसे उच्च अर्थात् शिक्षित वर्ग नाप सहवास थ या । तस्सतं संस्कृत व मेमेगु भाय् त्वाकज्याःगु नेवाः भाषं अमित ख्याना व्छयेगु ज्या मजुयेमा । मथ् छुयाये ? मसः ल्हा मस्यूहा धकाः स्वध्याकी धकाः ग्याः । पत्र पत्रिका सकू नं व्वने धकाः स्वःसा थुइके थाकु । अले ?

कथहं

विदेशं ह्ये माःगु मच्चिकं च्याके स्वयाः थःथाय् हे दुगु
सिं दुइगु बांलाः
खकिं

अगः उइत, सालय् तू सिइत हिं हिं जा थुइत व मेमेगु भुतूज्यायात माःसा
गंगु भिगु सि दंगु भावं काः झासँ

चिरिभाइ दाइया सिंपसः, बसन्तपुर, येँ

मां भाय् सेवा गथे ?

दरशा नेवा:मि, कालिम्पोङ्ग

थाय् थासय् सम्मेलन गोष्ठी जक जुइवं भाय्या व्यापक उन्नति जुइमखु । भाषा समृद्धिशाली यायेत विश्व भाषा नाप त्वाका स्वयेमा: (तुलना यायेमा:), त्वाका स्वयेगु क्षमतां तिति भाषाया उत्थान जुइ ।

साहित्य ख्य:या स्वाहालिक:पि जक "नेवा: भाय् लोमके मज्जु" हाला चवनां हा:म्ह हायेका: त्व:दुपिन्सं त्व:ता व्छइ । छन्हू इमिगु ह्वासय् लुफि हाइ कसके जुया: न्ह्यलं चायेका हइ । नेवा: गालय् दुने न्ह्याह्म हे अजिगर गजि-गरं नं थव भाय् न्हंके फइमखु छाया:सां जनयक्षया निस्ति नं नेवा: मखुपिसं थव भाय् सयेका चवंगु दु । सुनानं ववत्यलेत संसा नं साया न्यकुलो चवना: पति हाले थें जक जुइ । तर गावक ज्या जुयाचवंगु हे दु धका: कीपि मुस्क चवने मज्जु, ह: धाईपि अवश्य प्याहां वइ ।

साहित्यकारपिनिसं जक भाय्या सेवा याना चवनां व्यापक जुइ मखु । धात्यों धायेमाल धा:सा इपि स्वया: अप्व: थ: थम्हं थव मां भाय् धका: ह्वासोका: ववनेगु व थ: मस्तय्त व्वंकेगु तधंगु सेवा याना ति ग्यं । मां भाय्या सेवा यायेगु थ: मांयागु सेवा याना ति ग्यं धा:सां छुं मपा: । थव जक मखु सकल नेवा:तसें कीगु भाय् तनी धका: थ:थ:गु व्यवहारय् छयला चवनेगु नं भाषा सेवा

यायेगु हे छ: । गथेकि- व्यापार ज्या याइपिनि छिल चवयेगु, हिसाब बही दयेकेगु आदि मां भाषं चवयेगु यायेमा: । पस: ज्यास: कम्पनी आदिया साइन बोर्ड मां भाषं चवका: तयेगु यायेमा:, क्यालेण्डर छापय् याकुसां मां भाषं हे जुलसा सकसियां न्हासं न्हय्कु ल: त्वना: आपा: चवती जुलकि थव हे मां भाय्या शब्द मकासें गाइमखु ।

थाय् बाय्या नां पुलांगु (मुलगु) चवयेगु बानी माना यंकुसा परन्तु तकं वहे नामं भाय्या अस्तित्व ल्यना चवनी, स्वाना चवनी । गथेकी इन्द्रचौक, मत्स्येन्द्र बहाल, बाङ्गेमुडा भेंडासिंह, चिकंमुगल, अट्कोनारायन स्थान आदि गुबलें जुइफं मखु । चिठ्ठी व्छ:सां ठेकाना मां भाषं चवयेगु कुत: दयेमा: । न्हूगु प्रयोग मयासे पुलांगु नां छयला त:सा थ:गु देया संस्कृति नापं थाय् बाय् ह्वासिया चवनी ।

मस्तय्त न्ह्यागु हे ज्ञानया खँ कसां थवहे मां भाषं कनेगु जुलसा याकनं थुइके फैं । शिक्षाया माध्यम मातृभाषं जुइमा: धंगु संसारय् आपा: विद्वानपिनिगु धापू दु । की मस्तय्त नं मातृभाषं स्यनेगु व्यवस्था दत धा:सा अप्व: ज्ञान कायफें गुलि छ: मेगु भाषं स्वया नं मां बौपिनिसं थ: मस्तय्त आख: व्वंका: छगू विषय मां भाय् व्वंकेगु अति आवश्यक थें च्वं । मेगु न्ह्याव्व: हे भाय्या ज्ञां दुसां

नं नेवाः जुयाः नेवाः भाय् मसयेका चवनेगु नेवाः धाये लायक मजू ।

प्याहां वयाचवंगु मां भाय्या पत्र-पत्रिकाया ग्राहक जुयाः आर्थिक ग्वाहालि यायेगु व थःगु व्यापारया व्यापार प्रचार नापं यायेत छगू ब्वति मां भाय्या पत्र पत्रिकाय् बिज्ञापन बियाः स्वाका तयेगु । निगः प्यंगः थयाः नं गाना-चवपि साहुपिनिसं यथा शक्ति कथं ल्हापंया रूपय् देछानाः मां भाय्या संस्थायात ग्वाहालि यायेगु थःहं मसः सानं बाय् यलाः सानं भाय् जवाःपिनिसं सेवा याःगु ति बराबर जू वः ।

थये प्रयोग याना हःहेसित व आर्थिक ग्वाहालिकः-पिनित साहित्यकार मखुसां मां भाय्या सेवक धकाः न्ह्याबलें ह्रासिया चवनी । गुम्हस्यां थःगु दे त्वःताः प्याहां वनाचवंपि नेवामि थःगु भाय् मत्वःतुसे ल्हायेगु बानि याना चवंह नं भाय्या सेवक धकाः सकसिनं नां कया चवनी ।

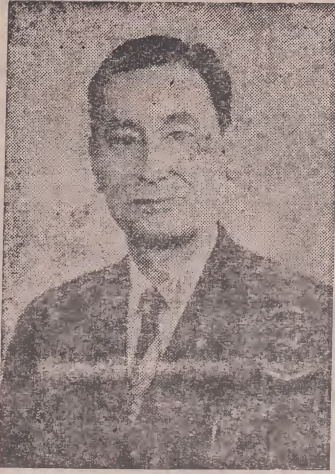
नेवाः जुयाः नेवाः भाय् त्वःसंके मज्यू धकाः मती तयाः मसः मस्यूपिनित स्यने कने यायेगु हे भाय् स्वाका तयेगुया लँगु खः । साहित्य खयःया ग्वाहालिकःपिनिसं जक भाय्या सेवा याना चवनां गुलि हे थाहां वइ बरु फुक्क नेवाःमिपिनिसं फुफुथे मां भाय् सेवाया ज्या याना यंकल धाःसा अवश्य नं भाय्या स्तर थाहां वयाः जनपक्षीय जुइ । नेपाःगालय् छयाय् जक प्रचार यानाः व्यापकता दु धकाः मती तयेगु मुखंता खः । समस्त अधिराज्यया विभिन्न थसय् जीवन निर्वाह यानाचवंपि नेवाःमिपिनिसं मां भाय् मत्वःतुसे व थसय् कायम याना चवन धाःसा नेवाः-तय्गु गौरव धाये ज्यू । अकें गनं गनं प्रचार मजुया चव-थाय् भाषा जवाःपिनिसं मिखा ब्वया स्वयेमाः धंगु जिगु इनाप दु । थ्व जुल साहित्यकार स्वयाः ववय्या इवलय् चवंपि नेवाःमिपिनिसं वः बिइ माःगु खँ ।

भाषा समृद्धिशाली यायेत विभिन्न भाषाया कृति

अनुवाद यानाः ब्वमिपिनिगु बौद्धिक विकाश यायेगु कुतः नं साहित्यकारपिनिके दयेमाः । भाषा विषयय् अनुसन्धान यानाः व अध्ययनया ज्या यानाः थःगु मां भाय्या व्यावक इतिहास चवयाः पिकायेगु अति आवश्यक जुया चवन । समालोचनाया क्षेत्रय् नं फुफु कथं थःगु ल्हाः चवन्ह्याका यंकूसा ब्वमिपिनिसं सरस व सरल रूपं न्हंगु कृतिया विशेषता थुइका कायेकें नाप नापं भाय्या व्यापकता नं छने वयाः विकासया लँगुइ न्ह्याःवना चवंगु सीदइ । स्कूल, कलेजयात माःगु पाठ्य पुस्तकयागु सां भाषं टिका टिप्पणी पिकायेगु कुतः नं साहित्यकारपिनि पाखें दया वंसा विद्यार्थी वर्गयात जुयाचवंगु असुबिधा तना वनी । मेगु विशिष्ट विषयय् गथेकि विज्ञान, टेक्नोलोजी, भूगोल, इतिहास, अर्थशास्त्र, राजनीतिशास्त्र व दर्शन आदिया सफू मां भाषं अनुवाद यानाः पिकाये दःसा विद्यार्थी वर्ग-पिनिसं व विषयया ज्ञान अःपुक व याकनं कायेकें । मेगु भाषं ब्वने बलय् स्वयाःनं याकनं थुइकेकें । मां भाय्या शिक्षक शिक्षिकापिनिसं छगू अंश पुलांगु नेवाः लिपिया ज्ञां बिइगु किसिमं स्यने कने याना यंकूसा नेपाःया पुलांगु आखः नं समय अनुसारं ह्रासीकेगु अवसर विद्यार्थी वर्ग-पिनित दया चवनी ।

विदेशय् चवनाचवंपि नेवाःमिपिनिसं नेवाः भाय् व संस्कृति विषयय् चवया तःगु सफू ग्रन्थ आदिया अध्ययन यानाः पिकाये फुसा साहित्यया उन्नति जक मखु सम्पूर्ण जातिया उन्नति जुइ । देश विदेशया पुस्तकालयय् तया तःगु नेपाःया पुलां पुलांगु सफूया अध्ययन यानाः थःगु जाति व साहित्यया तथ्य मालाः विचार शक्ति चवन्ह्याकेगु सकल नेवाःमिपिनिगु कर्तव्य खः ।

फुक्क नेवाःमिपिनिसं थ्व विषयय् दुनुगःलं निसं विचार याना यंके माःगु अवस्था न्होने दं वयाचवंगु दु अकें मिखा ब्वयाः स्वइ धकाः विश्वास यानागु जुल ।

थितिकुतिया नातिकुति खँ

ज्ञान मान तुलाधर

थितिकुतित आया: याना: मिजंत सिकं मिसात आया: खनेदु । थितिकुतितय्सं नातिकुति खँ लहाना: थम्हं हे दु:ख सिया जुइ । मेपिनि नं थुज्व:पि मनूत अण्व: याना: यइ-मखु । फाँछफक्क उज्व:पि मनूतय् न मा:सांश्वा:सां ज्याखंय सती नं मखु । थितिकुतितय् इमिसं स्वयेबलय् इपि गुलिखे शुद्धापि, थितिरिति स्थूपि, धर्मात्मा थें भा:पा च्चनी । थ्व मनया व मनबा, थथे याये मत्य: अथे याये मत्य: धका: नाना रंगया अर्थ न वर्खगु खँ लहाना: थ: जक: त:धं ताया च्चनी । आ:यागु जमानाय थुज्व:पि मनूतय् अन्धविश्वासी, थम्हं धाक्वमा:म्ह, गजबम्ह धाइ । थुज्व:पिनि गुज्व:गु वानि जुइ धा:सां नये-थाय् जूसा ल:थल छग: घानाहे जुये गाली थ्यूथ्यूगु चिप धका: ल: हा:हा: याना जुइ । ल: छकुति हा: यायेवं शुद्ध जुन धका: भापी । सुवात थ्यूसा नं ल: कायेमा: । काचाक्क ल: मकुसा ध: खंसा धलय् जूसां तुतिया पति थुना: नं शुद्ध जुल भा:पा च्चनी । अमि थुज्व:गु बांमला:गु वानि जुइ धुंकी कि थ:गु म्हय् हे भेदभाव याना: म्हतुइ थ्यूसा चिप, तुति थ्यूसा थ्यात धका: अशुद्ध तायेका च्चनीगु । ज्ञानय् नं थो मज्जू अशुद्ध । थुकथं थ:गु म्हय् हे छयनय्, खालय्, तुनी, ज्ञासय् ननं हे थो मज्जीका: थ:गु म्हय् हे भेदभाव याना: इपि थ:त हे मछिका: कय-

कय् कुनाजुइ । थुज्व:पि मनूत सफा सुधर जूसा ला जि हे जिल तर इमि म्हय्, छयनय् छिति थ:सां ज्यू, वस: हाकुसां ज्यू, बसतय् सि ससि वा:सां ज्यू । तसकं गजबगु खँ ।

आपा: थितिकुति जुल धायेव मनूतसँ गुबलें चितासु सां मखु । गुम्हं मनू सुनानं थ्यूगु ल: हे मत्वना धका: थ:हे दु:ख सिया: थम्हंहे ल: लह्याहया: ल: त्वना जुइ । सुनानं थ्यूगु जा मनया धका: दु:ख सिया: थम्हंहे जा थुया: नयां जुइ । गुम्हं गुम्हं हानं सुनानं थ्यूगु मनया धका: भानं थ्यूगुवात नं अपमान याना जुइ । इमि स्वयेबलय् गुलि त:धंगु ज्या यानाजुया, गुलि त:धंम्ह शुद्धम्ह धका: भ्वासि खाया च्चनी । तर धात्थें धायेगु जूसा इपि ला अ:ख: बुद्धि कयाच्चपि ख: । सुनानं थ्यूगु ल: मत्वना, करपिसं थ्यूगु छुं मनया धाइम्ह भ्वासिम्ह मनूयाके थ्व खंया ज्ञान मदु कि वं का: वंथाय् यागु ल: गनं वयाच्चन, सुनां सुनां थिया वनेधुं कल । करपिसं थ्यूगु मनया धा:ह्यस्यां व नयेगु वस्तु सुनां सुनां ववबिया हल, गुज्व:गुज्व:गु धासय् दिका हल, चिपगु लहा:तं थिया हल ला निपगु लहा:तं थिया हल ला थुज्व:गु धा:सा लीके नं स्वा: वास्ता नं मदु छुं ल्या: मदु । वया न्ह्या:ने थ्वनेव जक जात् भात् अने तने थिति-कुति खँ वयेका: थ:थम्हं दु:ख:सिया: मछिका जुइगु ।

थुज्वः गुड्यालग् मज्जुगु वानि वःसा त्वःतेगु गुलिखे
मि, थःतहे अःपुइ, याउंइ । थ्व थितिकुतितत्त हेला यानाः
गिजग् यानागु खँ मखु, विचाः याना स्व, कल्याणगु खँ
खः । मखुसा भगवान् बुद्ध थें जाःह्यसिनं भिक्षा पर्ववि-
ज्यानाः जात भातया वास्ता मयासे थद्धा भावं न्ह्याह्यसिनं
व्यूगु भिक्षा नं शुद्ध माःपा भोजन छाया, याना बिज्याइ ।
सफा सुघर अवश्य याये माः थःगु स्वास्थ्या निति मनिगु
वस्तु नये नं मज्यू । फोहरथाय् लाःगु वासी चीज नं नये
मज्यू । तर म्वाःसां चिप तिय वं थिल थ्वं थिल धकाः मूर्ख
जुयाः, तःधं छुनाः भ्वासि चाया जुयेगु बांलाःगु खँ मखु ।
थुकियात त्वःगु छुपु बाखं थन कनां ह्याइपुइ मखु थें च्वं ।

छक्करः ल्ह्या मन् तपस्या यायेत जंगलय् वन । छथाय्
सिमा ववय् वास यात । व मन् गृहस्थीवलय् नं छेय्
थितिकुति जुयाः थःत नं करपित्त नं चितासू मध्येका वःह्य
जुयेमाः । अले सिमा ववय् च्वनेतं निसें हे वयागु थिति-
कुतिगु वानिया चस्मां स्वयाः थन मज्यू अन मज्यू धाधां
थाय् लुइकेत हे वयात तसकं थाकुल । गनं झंगःया खि दु
धाल गनं छु खि, गनं स्याउला दु धाल गनं छु गनं छु यायां
थों थ्व सिमा ववय् च्वंसा कल्लय् मेगु सिमा ववय् च्वं
वनीगु । गनं झंगलं खि फाना हल धाल । गनं धू वल धाल
गनं छु वल धाल । थुकथं जुयाः व छगू हे आसनय् थातं
च्वने मफु । खुसी म्वः ल्ह वंसां न्हय्क्वःला लिहांथिहां जक
जुइगु । गुबलें म्वः ल्हइ धुंकाः ववखं हाचां गाल धाल,
गुबलें वं लें काटय् यात धाल, गुबलें धवं हाल बिछुक जुल
धाल । थये जक जुयाः म्वः छकः ल्ह्या वयेत हे वयात
बार्निह मयाक बित । नयेगु गुबलय्, त्वनेगु गुबलय् ।
मुनानं थ्यूगु मनया धकाः भिक्षा नं कया नह्या मखु ।
जंगलय् सिसाबुसा काःवंसां साइत, बेसाइत, थ्व झंगलं
चिपयाना तःगु, थ्व थुज्वःगु उवःगु धकाः गुबलें छां हे
लाना जुइगु । अथे यायां न थःगु स्वास्थ्य शरिरया गतिपति
दत न छुं तपस्या हे याये फत ।

छन्हू बहे मन् म्वः ल्ह वंवलय् अन खुसी मेह्य छह्य
तपस्वी नं म्वः ल्ह वयाच्वन । अले व थितिकुतिविद्या म्वः
ल्हया वन, हानं लिहां वल म्वः ल्हया वन, हानं लिहां वल
म्वः ल्हल । थथे जक यायां वं निश्चः प्यक्वः लिहांथिहां
जुजुं म्वः ल्ह वल । वया थुज्वःगु पहः खनाः अजुगति
चायाः मेह्य म्वः ल्ह वःम्ह तपस्वी छ वःवःमल्लि म्वः ल्हइ
धुंकल अथेनं हानं हानं लिहांथिहां जुयाः वःवःमल्लि छाया
म्वः ल्हइ माःगु धकाः वयाके न्यन । अं नहे ला धयागु म्वः
ल्हया वनां गुबलें ववखं हाचां गाल, गुबलें मेपिसं लें काटय्
यानाः बिछुक जुल, हानं म्वः ल्हइ मायेका बिल धकाः वं
लिसः बिल । अले मेम्ह तपस्वी धाल, स्व छ गपाय्चवः
गंसि जूगु, थन जंगलय् छं छु याना च्वनागु धकाः न्यन ।
जि तपस्या याये धकाः वया च्वनागु, शुद्धगु थाय्, नये
त्वनेगु इयिमिथि मज्जुगु मदयाः हैरान जुल तसकं मजिल
धकाः वं धाल । व मेम्ह तपस्वी धाःसा तसकं ह्ण्टपुष्ट
छवाःहे चक्क । वं धाल- हे पासा, छंगु तपस्या असज्वःगु
छांटं गुबलें पुरय् जुइमखु । आः आमथे मखु, जि नापं
नु, जि नापं च्वनाच्वं, तपस्या पुरय् यायेगु लँपु जि वयना
वी धकाः वयात थः ल्यूल्गु यंकल । अले थःगु कुती यंकाः
तयाः वयागु अन्धविश्वासयागु थितिकुति वानि फुकं मद-
येका बिल । लिपा व ह्ण्टपुष्ट जुयाः ज्ञान थयेकाः तेजिलो
खने दयावल । आपालं ज्ञान गुण सीकाः लिपा थःगु
अज्ञानगु थितिकुति वानि लुमंकाः थःथम्ह तुं न्हिले मारित
वयेकाः थःथम्ह तुं धाल- “जि गुज्वःम्ह मूर्खं जुइ, थिति-
कुति जुयाः थःथम्ह तुं माःगु धकाः दुःख सिया जुयागु ।
बल्ल थन जंगलय् वयाः तपस्या यानागुया फल सी दयेकाः
थितिकुतिया पंजलं पिहां वये फत । आः साप हे याउंसे
च्वन । आः तिनि बल्लं स्वतन्त्र जुल । थ्वहे तःधंगु लाभ
जुल ।” थथे धयाः व तसकं खुसि जुल । उर्कि थितिकुतिगु
वानि व थितिकुतिया चस्मा त्वःते फःसा व तपस्वीयात
थें याउंसे च्वनाः न्ह्यावलें सुख दइ व बुद्धिमानी व कल्याण
नं जुइ ।

छं थःत म्हुया व्छये जिइ हे मखु

‘ज्योति’ शाक्य, कालिम्पोङ्ग

दे मखु देगः जक चाःचाः हुयेका तइगु

परम्पराया ज्याथ निर्देशनय्

संस्कारया भावुकतां सायेकाः

माथं सबंगु, भ्वाशःगु लॅय् -

बाध्यता व विवशताया पालि ह्वाय् जक

यंत्रवत् लिना जुयेत

छं मुक्त-चेतना महुहा

नव-सृजन शक्ति महुम्ह

थःत थःम्हं म्हसीके मफुम्ह मुक प्राणी मखु;

विगत-गौरवया भग्नादशेष जुयाः

वर्तमानया म्युजियमय् थःत थःम्हं व्व जक व्वयाः

भविष्यया शून्यय् जिलीन जुया मवनेगु जूला -

अले हानं -

सत्य-दुष्प्रगु, प्रतिभा-स्वां ल्हइगु

आत्म-विकास हे छंगु लक्ष्य खःसा

छं -

शान्ति-न्यायया अलकतरा लायाः माथं

वंका तःगु

प्रगतिया ह्यूपाः व्वाके फइगु

थःगु मौलिक-लं मम्हुसे जिइ हे मखु;

छायाःसा -

लुम्बिनी दुश्चाःगु देशय् च्वम्ह

छं हे थव दकलय् बांलाक थुइकाच्वंगु दु कि -

यदि -

ह्लापांनिं दुगु, सकसिनं स्यूगु

परम्परामय ज्ञानय् जक संतुष्ट जुयाः

गुरु वचनया परिधी कुनाच्वंगु जूसा

शायद सिद्धार्थ कुमार नं बुइ जुइगु

खइ मखु । *

बाखं चा

धर्म ला, पाप ला !

- केषहर्ष तुलाधर

सुथय् जनवहाः देके वनाः लिहां वयाच्वंहा नित्य
मायाया तुगलय् छं त्हाः । “धेवा छायां रथय् दुने सलासे
पिने का लाःगु ! छाया जुइ ? छं मसिगु जक जुइगु खः
ला ! लाः सा छाया जकं जि मयःगु ला ? ! अये ला गथे
खइ ? शौकल्लय्या धेवा हे फसं पूगु । ह्लापा थें धेवा
ऊयातुगु मध्ये धुंकल । थुने सिजःयागु ऊयातुगु न्यागः-
वगु ध्याग जकं का गपायसकं न्ह्याइपुक्क रथय् दुने छाया
ववस्सं हे थ्यादक ला गु । गुलि न्ह्याइपुगु उबलय् जितः !
आः जुल स्वः ! ! !” थथे तुगलय् छं वायेकु वायेकुं
वयाच्वंहा व थःगु छेंया छेली थ्यन ।

अन छथाय् ध्याकुनय् वं छह्य तग्वाराह्य छं खन ।
छं जक खनेवं ला वया तुगलय् वयाच्वंगु छं फुकं त्वःमन ।
छं खनेवं वया म्हुतुं मचायेक हे पिज्वल- “ध्वहे इवक-
मनीह्य छं ला जुइ नि जिगु अपाय्जि पसि त्यात्या याना
तःगु ह्मिगः ।” थथे धाधां वं न्ह्याःनेसं दुगु बापलाः अप्पा
छपा कयाकथं छुंयात कयेकल । छं वाथा वाथा वनाः
सित । नित्य माया “राम ! राम !! राम !!!
राम ! ! ! !” धाधां थाहां वन ।

तुतां

-दुर्गा साय्मि

तुतां श्व संसारय् सकसितं मदयेकं मगाःगु वस्तु खः ।
गथे प्वाः जायेकेत मसा, पुनेत वसः, चवनेत थाय् बाय् माः
अथेथेतुं तुतां नं कीत माःगु वस्तु जुयाः की नाप नापं
कीत पलाः छिकेत तुतां ताय्तिनि पाकः वया चवंगु दु ।
कीत जक मखु श्व पृथ्वी पलाः तःवःपि सकसितं सीकं वा
मसीकं तुतांयात न्ह्यो न्ह्यो जयाः ग्वहालि कया चवंगु दु ।
अज धाय् बवातुक धायेगु खः सा श्व बिश्व, पृथ्वी, अले
सौर्य-जगतयात हे तुतांया ग्वहालि माला चवंगु दु ।

गुबले निसै श्व पृथ्वी प्राणी व मानव श्रृष्टि जुयाः थाय्
नाला काल अज पृथ्वी व सौर्य-जगत श्रृष्टि जुइ न्ह्यः
ब्रह्माण्डया नापनापं तुतां नं श्रृष्टिवा पलाः न्ह्याके धुकुंगु
जुइ । थुकिपा बलाःगु दसु प्रकृति नाप त्वाय् चिना स्वये
बलय् अले विभिन्न दार्शनिकतय्सं थःथःगु पहलं दसु बियाः
चवथा तःगु सकू अध्ययन याना स्वयेबलय् सीके फु कि
तुतां गुलित पुलां । उबलय् निसै थौं तवक न्ह्यः न्ह्यः चवनाः
ई या नापनापं पलाः छिनाः तुतां जुयाः ग्वहालि बिया
वःगु दु । जुइकु उबनेयापिसं तुतांया संज्ञा बियाः तुतां
धकाः जुइ मसः जुइ तर छुं वस्तुया वा तुयागु लिधंसाय्ला
अवश्य स्वाये मःगु जुइ, तर तुतां हे मडुगु मखु । कीसं
मसीकं मखं छुं खँयात नं बिश्वास पाये मखु धँगु खःसा

चन्द्रमाय् मनूत ववहां वंगुयात नं संकाया दृष्टि स्वयेमाली ।
छाय्कि चन्द्रमा कीगु धार्मिक दृष्टि द्योया रूपय् कयाः
पुज्याता चवंगुदु । अज गुह्य गुह्यं पुलांगु धार्मिक अन्धबि-
श्वास दुपि मसूतय्सं श्व नं धयाचवंगु दुकि चन्द्रमाय् सुं
नं वने फइमखु अले सुं नं वनी धँगु थौं तकं बिश्वास
पयाःनि । तर न्ह्यागु हे थ जुइमा छुं खँयात नं बिश्वास
यायेत वसि माः दसि मदयेकं छुं खँयात नं बिश्वास पाये
कं मखु ।

तुतां खला छपु सियागु वा नयागु बुरातय्सं, कापिसं
बमलाःपिसं चुया जुइगु छपु साधारणगु तुतां हे जक खः ।
स्वःसा छुं मडु तर दुने दुहां वनाः वातुवालाः स्वयेबलय्
चुइ जक सिमित मधुसे, धुकिया ब्या तब्यानाः बिश्व रूप
पिबवया चवंगु दु । गथे मस्तय् मांबोपि तुतांया रूपय् थम्हं
माइव दुःख सियाः नं थः मस्तय् बलंकेत माःगु कुतः
यानाः लिधंसा बियाः पलाः छिकेत लें वयना चवनी । यदि
मांबोपिसं थः मस्तय् बुइवं छितुं गाः बहू धकाः वास्ता
मयाःगु जूसा थौं श्व पृथ्वीया धःचाःहे दिना चवनी धकाः
बिचाः याः वनेगु ज्याः जुइ । काय्, न्ह्याय्पा खुब दुःख हे
मांबोपिनिगु पुख दुःख जुइ मस्तय् छुं जक जूसां श्वय्
मन्हां धन्दा कया चवनी । अज दाजु वा ततापि नं थः

किजा बा केहें पिनिगु हरेक पला: पति भविष्य मि जुडमा
 धका: थ:थ:गु पहलं तिव: बिया: छग: थोगु नगुयें बिश्व
 छलल्य थनेत मा:गु कथं भूमिका म्हिता वया च्वंगु दु।
 गथे मांबौपि मस्तय तुतां ख:थें मस्त नं मांबौपिनि तुतां
 अवश्य ख:। थव खें कीगु धार्मिक परम्परा, अन्धबिश्वास,
 इतिहासं तप्यंक पिबव:गु दु कि मस्त मदयेकं सुं नं बुरा
 बुरीपिनि निति सीधु:का: स्वर्गया लुखा चाइ मखु हें।
 अथे जूगुलि मस्त हे मांबौपिनिगु स्वर्गया लुखा चायेका
 बौपि ख:। मांबौपिसं मस्तय भविष्यया लेंपु तप्यंकेत
 तुतां थें जुया: गुकथं भूमिका म्हिता च्वन मस्तयसं नं मां-
 बौपिनिगु हरेक इच्छा आकांक्षा पुति याना बीत तुतां थें
 थ:त चुतुचुला: थ:हे फुना वने मायेक दु:ख सी मा:सां
 सुनानं लिफ: स्व:गु खें मखु। अथे हे कलातं भा:तया
 ग्वहालि कया: वा भा:तं कला:या ग्वहालि कया: छुं ईया
 लागि तक जूसां थव दबू रुपि बिश्वय् प्याखं पा: कया:
 कला: भा:तया गुलित सम्बन्ध ववातु धंगु खें व्वया च्वंगु
 दु। कीसं स्पू कीगु रुढीवादी समाजया व्यवहारं भा:त
 मदये धुंक्कूह मिजायात समाजं गुगु मिखां स्वै अले समा-
 जय् व मिसां गुगु कथं छ्यं ल्हना: स्वाये माली। हानं
 कला: मदये धुंक्कूह मिजायात नं गुगु कथं स्वै। गथे सुका
 मदयकं मुलु न्हानाया छुं महत्व मदु, मुलु मदयेकं सुकाया
 नं छुं सार मदु। अथे जूगुलि फुक फुकसियां तुतां ख:
 बला:सां बमला:सां। यदि बला:म्हसित छुकियागु ग्वहालि
 म्वा: धंगु ख: सा थौं सौर्य-जगत हे शायद दे मखु जुइ।
 कीसं छुं न्यना तंगु दु कि सुद्यं तसकं शक्तिशालि अले
 थ:गु हे परिवार दयेका: सौर्य-मण्डलया नाय: जुयाच्वंम्ह
 सुद्यंयात हे ब्रम्हाण्डया तत: ग्व:गु नगुतय्गु ग्वहालि मा:।
 थवहे ग्वहालि कया: पृथ्वी, बुद्ध, अले मेमेगु ग्रहतय्त
 त्यंका तल। पृथ्वी नं सुद्यंया ग्वहालि कया: थ:हे नं
 चा:हिलेत तुतांया ग्वहालि कया च्वंगु दु, वयात कीसं

मेरुडण्ड धया च्वना। यदि मेरुडण्ड मदुगु जूसा शायद
 पृथ्वीया हे नं अस्तित्व ल्यनीगु खें मखु। थौं थवहे मेरुडण्ड
 पृथ्वीयात ह्याउमचायात थें ताय्तिति याका: पृथ्वी,
 चन्द्रमा अले जगत प्राणीया अस्तित्व लेहें लेहें पुइका तल।

हानं पुलांपि असभ्य धका: धया च्वनापि इतिहासं
 निसें कया: थौंया बंज्ञानिक युग तकयागु बिश्वया इतिहा-
 सया पौ पुइका स्वल धा:सा उबलयापिसं नं थ:थ:गु
 जाति म्वाका तयेगु लागि बला:सां बमला:सां छगू हे
 पुचलल्य च्वना: वं वयात वं वयात ग्वहालि याना: थ:थ:गु
 जाति म्वाका वया च्वंगु दु। थवं थवय् ग्वहालि याये
 मस:पि अबल्य हे फुना वने धुंकल कीसं इमिगु वब्यं
 गनं संग्रहालय् जक लुइके फइ। थव मानवयागु इतिहास
 जक व: मकासे कीसं पृथ्वी श्रृष्टि जुसां निसें थौं तकयागु
 बिश्वया इतिहासया पौ पुइका स्वयेबल्य पृथ्वी श्रृष्टि
 जुयाच्वंपि पशु पंक्षी व कीतय्सं नं थ:थ:गु जातिया
 अस्तित्व म्वाका: तयेया निम्ति गुगु कथं सुयां ग्वहालि
 पला: छिना वया च्वंगु दु। दसुया लागि धाये, तसकं
 तसकं चिकीचा बिकीपि प्राणी इमू थवं थवय् ग्वहालि
 यायेस:, एकताया मू थू। ईया नापनापं पाय्छि जुइक
 पला: छी फुगुलि हे थौं तक म्वाना च्वने फत। नत्रसा
 उबलय्हे इमिगु अस्तित्व फुइ धुंकीगु जुइ।

गथे छम्ह छम्ह मनुखं परिवार, परिवारं समाज,
 समाज दे जुया: बलना वनी अथे थें परिवार समाज व
 देया बाताबरण परिस्थिति स्वया: थ:थ:गु विकाश याना:
 नापं मेपिन्त नं बलंकेत पला: छिना व:गु दु। थ: हे दने
 मफुगु देशं नं मेपि थें दनेत व बमला:गु व अबिकसित
 देशं मा:गु कथंया ग्वहालि बलंगु देयाके कया: बलना
 व:गु दु। अथे थें कीगु दे नेपा: त:गु दे नाप त्वाय् चिना:
 थ:त मा:गु कथंया ग्वहालि नं काये स:। हाकनं न्ह्याब्लें
 करपिनिगु जक खवा:पा: स्वया च्वनेगु भावनां याना:

विस्त्रीधंगु दे वा ब्वमलंगु देया जनतां दाजु किजाया सम्बन्ध मितया: देया अस्तित्व नापं सार्वभौमिकता हे लिगिलिगि संका च्वन । थुकिया क्वातुगु दसु भियतनाम, कोरिया, कम्पोडिया, मध्य पूर्वया दे व मेमेगु दे ख: ।

अजा:गु भावना राष्ट्र राष्ट्रयाके दुसां राष्ट्र राष्ट्रयात अनेक प्रकारं आर्थिक, बैज्ञानिक, सामाजिक व सैनिक ग्वहालि याना: अज छगू राष्ट्रया शान्ति व सार्वभौमिकताय् घा: याके मबौत थम्हं फुगु चा:गु ग्वहालि नं याना व:गु दु धंगु खँ थौंया विश्वया इतिहासं ह्याक्कन थें न्ह्यवये ह:गु दु । अथे जूगुलिं थ्वयात तुतांया विश्व रुप मध्यय् छगू रुप धा:सां छुं पाइ मखु । उकीयात हे व: कया: विश्वं थौं विश्वया अनेक राष्ट्रयात तुतांया महत्व व्वया: विश्वय् शान्तिया पला: छिका च्वन । दँ १०१४ निसें १९१८ तक जूगु ह्यापांगु विश्व युद्ध धुंका: विश्वया फुक्कं राष्ट्रयात छगू हे गुठियार याना: दाजु किजाया भावना ब्वलंकेत विश्वया नकतिनि संकटं न्ह्यलं चा:गु व विकाशया लॅपुड पला: तयाच्चं पि राष्ट्रतय्गु कुतलय् लिग अक नेशन्स धका: विश्वय् थने हल । तर गुलिचां मतुबलय् दँ १९३९ निसें १९४५ तक जर्मन, जापान व इटलीया नेतृत्वय् हानं निक्क:गु विश्व युद्धया भुखाय् ब्वल मुकें चक्रवर्ति जुडत ह्याय् भ्वाका च्वं ह्य जर्मनीया ह्याय् त्वदुल, रूस, अमेरिका व बेलायतं अंशबन्दा याना काल । थौं तकं निकू टुफ्रा जुया च्वन । जापानया हिरोसिमा व नागासाकि शहर ध्वस्त जुल । अले दँ १९४५ स न्ह्याबलें राष्ट्र राष्ट्र नाप त्वापु याना: विश्वय् संकट पिकया: अले मानबताया अस्तित्व जक फुका जुड मजिल धका: तत: धंगु शक्ति राष्ट्र अमेरिका, रूस, बेलायत, फ्रान्स व चीनया कुतलय् न्हगु विधान ज्वना: संयुक्त राष्ट्र संघ धका: तुतां थें विश्वय् थने हल । थौं वहे राष्ट्र संघं बिभिन्न देयात आर्थिक बैज्ञानिक व सामाजिक संस्था दयेका: ग्वहालि

याना बल । नापं चिचिधंगु विकाशया लॅपुड पला: छिना- च्वंगु राष्ट्रयात ग्वहालि याना: शान्तिया ह:पा: बिया: अले राष्ट्र राष्ट्रयात स्वाधीनता व स्वावलम्बनया पाठ नं ब्वंका बल ।

अज थुलि नं धायेमा:गु दु कि गुगुं नं देया तुतां उगु देया बिभिन्न भाय्, जाति, शैलि, साहित्य व संस्कृति ख: गुकें देशया शासन व्यवस्थायात बत्ला:गु तिब: बी । अथे जूगुलिं गुगुं नं राष्ट्र ब्वलनेत राष्ट्र दुनेया फुक्क भाषायात उतिं खने सयेकेमा:, नत्रसा राष्ट्र न्ह्याक्क हे विकाश जुल धका: अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रय् नार्थिख च्वयेका जूनां व राष्ट्र विकाश जुल धका: गुबलें धाये फैं मखु वयातला ह्यंगु नाय्- खिया स: थ्व:गु जक धाये फैं । हाकनं गुबलय् तक व राष्ट्रय् च्वंगु बिभिन्न भाषा व जातिया अस्तित्वयात न्हंका व्वयेगु विचा: याना च्वनी, बिकाशयागु लॅपु पना च्वनी अले न्ह्याबलें अन्याय, अत्याचार यायेगु भावना अनया शासक तय्के दया च्वनी व राष्ट्र गुबलें नं भ्वखाय् व्व:गु अवश्य स्वयेमाली गुकिया बत्ला:गु दसु बिभिन्न राष्ट्रया बिभिन्न जाति थ:थ:गु भाय्या लागि व्यवस्थाया विरोध व क्रांति याना: अले मा: थाय् प्राणया संगं बिया: शहीद धायेका: थ:गु भाय्, साहित्य व संस्कृति ब्वलंका व:गु कीसं त:मु पत्र पकिकाय् ब्वना: सीका वयागु दु । वहे शहीद- तय्सं थौं तुतां जुया: कीत लें कय वया च्वंगु दु । उकें थन धाये, तुतांया थ:गुहे भूमिका दु थ:गु हे विशेषता, परम्परा, अस्तित्व दु अले थ:गु हे पहलं विश्व खललय् महत्व व्वया च्वंगु दु ।

‘की’ या ग्राहक जुयादिसँ ।

दछिया किनितका जक ।

न्यंसा धा छं विदेशय् वनेबलय्

मन्दिरा प्रधान

न्यंसा धा छं विदेशय् वनेबलय्
शौं जि थन वया छिमिगु देशय्
दे दु जिमि नं मांवी सकलें
दाजु किजा थः थिति तःकें

सगरमाथा जगतय् नां जाःगु
जंगल जायेक पर्वत दुगु
म्ह्य् नसा थें खुसिबाः न्ह्याःगु
हालाः ऊङ्गःत वन फुक थ्वःगु

कला संस्कृति इतिहास क्यनीगु
नेपाःगाः दु छो व देगलं जाःगु
थ्व देया सुपुत्र बुद्धं क्यंगु लय्
वना च्वन शान्ति धाधां विश्वय् सकलें

बुं खुसि धः आपः दु खानी
विकासया लय् व्वांवने मानि
सुन्दर शक्ति बलवान तसर्किप
यक्व दु माःबलय् छो पिकायेफुर्पि

सुं क थुमुं च्वनी मखु सुं नं
मयःगु खँ धाइमखु स्वतं छुं नं
स्वभाव बांलाः सकस्यां धयें
सिसःगु मा थस्वैमखु गुवलें

प्रकृति मय्जुं न्ह्याल्लें सुमुं न्हिलाः
सःता च्वनी पाचिने वा धकाः
पृथ्वी च्वर्पि फुक मानवत
लसकुस दु थन चाहिला स्वयेत

म्हगसय् छंसां खना च्वनी वहे
मांवीं थःथिति लुमनी थः दे
त्वःमंके धयां फहे मफुगु
न्ह्यालम्हे गुलि हिक्कुहिक्कु लंगु

ल्यांवने याकनं सयेकाःसीकाः
स्यंवने थः थाय् ज्या सिधयेकाः
फक्व बः बी जि दे थकायेत
तयेगु स्वये नां थःगु अस्तित्व

न्हूगु छेया न्हूगु क्वथा क्कः धायेकेन

थःगुहे देशय् दयेकूगु बांलाःगु टाय्ल

छ्यला दिसँ

बैय् छाय्पेगु विभिन्न साइज व डिजाइनया
मोजायक टेराज्जो टाइलया उत्पादक

ही कन्क्रीट मासनरी वर्क्स

ज्यासः

टेकुसी, केपु । फोन नं. ११८२१.

अफिस व ब्वसा क्वथा

मखंत्वाः, येँ । फोन नं. ११८८०

धिधि बःला:

चक्रमान शाक्य, त्रिशूली

“बा होटेलय वन, मांयात कना बी । बा होटेलय वन, मांयात कना बी ।” धाधां छम्ह न्हयदेति दुम्ह मिसामचा खव खवं लैय वयाचवन । कतांमरि थें बांलाःम्ह मचा धुकु-धुकु पत्ताः छिनाः लं धुच्छि उकथं खवया वःगु खनाः सकलें न्हिलाचवन । छम्हेसिनं मःहयुसे खयाः थें नीं थें यानाः धाल, “छिमि बा होटेलय वन ला, नानी ! हूँ हूँ मांयात कना ब्यू हूँ ।”

होटेलय वनाः च्या छगू कप त्वनेगु प्रायः सकसियां चलन हे जुइ धुंकुगु समाजय व मचायागु “बा होटेलय वन” सकसितं न्हिकल । छेय सिसिककःपि जूसा तर्कारी न्यायेत गाःगु धयवां होटेलय वनाः फुका वंगु धकाः नुगः स्यानाः मांम्हस्यां अथे कंवा धकाः खें स्यना तःगु जुइफु । किन्तु व मचायागु स्वास्थ्य व बसः खनीबलय सुनानं इमित गरीब धकाः अनुमान याइमखु । साप हे नुगः मछिगु पहलं व मचा उकथं खवया वन । छुं रहस्य दइ थुकी धकाः गुलि न्हयप्पु चाहीकाः न थथे हे जुइ धकाः मनं अन्दाज याये मफु ।

माघया अन्तिम हप्तापाखे, छम्ह बान्हितिइलय छगू ज्यां लिहां वयाचवना । नीन्यादेति दुम्ह मिसा छम्ह याकः चा हाचाहाचां लैय वयाचवन । वयागु गम्भीर आकृति मलिन मुद्रा खनाः छाया थव मिसा थुगु पहलं वःगु धंथें

मनय मतिचा खस खस मिन । जिज्ञासु मिखां वंगु ख्वालय स्वया । उखे थुखे गनं हे मस्वसे व मिसा थःगु हे धूनं वयाचवन । वंथाय लिवक थयंबलय जितः वंगु ख्वाःया सौंदर्यता साक्षात्कार जुल । “थुलि छुगु ख्वालय हे थुलि चकं थव मिसा मुमुकाइबलय गुलि हिसि तिकि ननीगु जुइ व ख्वालं । अनायास हे मनय भावोत्पन्न जुल । “न्हापा लिपा जूसा गुज्वःगु समाः यानाः पिहां वंम्ह जुइ थव । “भुलुसुलु दंगु सँ अथें हे भागलां तयाः अऊ लकां हे नं मःहयासे व मिसा उकथं वयाचवंगु जिगु लागि अजुगतिया विषय जुल । ऊन मिखा हे लिमकासे स्वये मास्ति वल । व मिसा छसि-लिना वयाचवन । जि नं थःगु लँ लिना वयाचवना । यानय निम्ह ल्याय्म्हत्त ध्वाराधवां ब्वाय वयाचवन । इमि ल्यूल्सू वहे “बा होटेलय वन” धकाः खवःम्ह मचा नं दु । इमिसं व मिसायात लिलाकाः न्हयपन । लँ दथुइ दनाः स्वया चवना । व मिसा उखेथुखें उम्कय जुइत स्वत । धौछिति अन ज्यापु प्याखनय ज्यापु ज्यापुनीयात न्हयन्हय-पनाः अभिनय याःगु थें जुल । आखिरे छम्ह मिजंम्हेसिनं वंगु लहाः जवन व मिसां त्वःफिकेत सन । मिजंतयगु बलय छुलगय जुइ । लँया सिथय पःखालय लिधनाः बँय प्यंका व मिसां थिकः काल । अनं वैत संके मफुत । वं खवखवं धाल-

“जितः गनेमते दाइ”

“गन वनेगु ?”

“ह्याचथाय् जूसां वने”

“गन म्ह्याथाय् जूसां ?”

“सी वनेगु मखु । पयनं वनेगु मखु । प्याः छगः लहीत
म्ह्याथाय् जूसां वने । मारा सिलाः जूसां नये ।”

मिखाय् खवि लः लः धायेकाः नापस्तुं दनाच्चम्ह
मचां व मिसायात कत्ताक ज्यै धयपुनाः खखं न्यन, “मां !
गन वनेगु ? मां गन वनेगु ? जि नं वये ।”

छम्ह ववं निम्ह वव प्यम्ह न्याम्ह मनू मुने धुकल ।
आः जाः थन जात्रा हे जुइन धकाः च्यापलाः फिपलाःति
लिहां वना, “म्ह्यागु जूसां मयजु ! छैय्नि हूँ । लंय थये
चवना चवनेगु बांमलाः” धकाः निकः स्वकः तुयाबिया ।
सातुसाला यंकल । मिखाय् खवि हुहं बिस्तारं व मिसा
छैय् वन ।

जेठयागु निभाः गुलि थी ख्व सकिंसनं स्यूगु हे खँ खः ।
थुज्वःगु तिन्हितय् तांग्वःया च्यूताः मयासे छम्ह वहे मिसा
रणचण्डिकाया रूप कयाः ततःपलाः यानाः लँय वयाचवन ।
सकसिनं वंगु खत्रालय् स्वत । छम्ह मनुखं धाल “जगतचिया
कलाः सिक्क तं पिकयाः वःम्ह थै चवं । गन वने त्यंम्ह
जुइ !” पलख जायेकाः ल्याय्म्हत्त प्यम्ह न्याम्ह नं हाचा
हाचावल । उकी उखूनु ल्हाः ज्वंम्ह मनू नं दु । इमिगु
उत्तेजित खवाः खनाः सकलें सशंकित जुल । वथार्चिक
मुनाः स्वः वना ।

गल्ती दुने धिकिचाजागु छैय् नीकतः स्वकवः दुगु
च्यापतः छगू दु । वखपला, कांचला, पुकाला, खैलि, ऐला
सिसित नं ववातःगुलि मतिपतः धाःसां ज्यू । मेज टेबलया
प्रतिनिधित्व याना चवंगु तःपागु सुकू क्षपातय् ग्राहकत निम्ह
पयतुना चवन । यौवनया स्वाहानेय् थाहां वना चवंम्ह छम्ह
ल्यासें अत्यन्त हिसिदुगु पहलं ग्राहकतय्गु सेवा यानाचवन ।
ऐजाखं च्याःरि, ल्यासेया हिसि काःपि ग्राहकतसें ल्यासेनाप

मिखा ल्वाकाः गुबलें ल्हाः ख्वनीगु, गुबलें न्यतालय् थोगु
यानाचवन । इमिगु स्पशं म्ह वाईया मिनाःला मस्यु
थिक्वपति व ल्यासे मुसुमुसुं न्हिउ । ताःथय् चवंम्ह बाझाति
वंम्ह मिसां थुखे मस्वःगुलि इमिगु व क्रिदाय् बाधक मजू ।
ग्राहकतय् ल्याः जाया वंगु नं होश मडु । पलख जायेकाः
रणचण्डिका स्वरूपा व मिसायागु क्रोधोन्मत्त बाक्यं इमिगु
व क्रिदाय् भलखं काःथे कल । “ए ! रण्डी ! पिहां वा ।
जिमि नानीया जानाप द्यनोम्ह रण्डी ! पिहां वा”
ग्राहकत तोलय् जुल । ल्यासेया खवाः ह्याउसे चवन ।
दर्शकतसें मे वांन्यात । “पिहां वा रण्डी ! सँ छपु छपु
दतले मपुसें त्व तेमखु छंगु ।” मिसांम्ह धुँ थै गज्यं जुल ।
“वा होटेलय् वन, मांयात कना बी” धाःगु खँ भतिचा थू थै
थू थै चवनावल । आः व ल्यासें छु लिसः बी ? स्वयाच्चं-
पितं थुकिया प्रतीक्षा याना चवन । वं छुं हे मयाः ।
ताःथय् चवंम्ह सुलि नकिचां ल्यासेया प्रतिनिधित्व यात ।
“स्वां खत भंवः जू बल । स्वांयान छु दोष ? थः भाःत-
यात वसय् तये फयेकेमाः का छं । बरा ककिया म्हाय्यात
यःयथे धाः वइ ।” वत क्रोध कटाक्षं कयेकाः व मिसां
हक्कल, “देशय् थ्वपुम्ह म्हाय् गन बिया नये भाः मखन ।
जिमि नानीया बायात म्हचच्याकागुका मखुला ? दर्शकतसें
मनं मनं धाल, “मांम्हेसिया हे प्रोत्साहन दु खनि ।
म्ह्याय्म्ह छाय् कसय् मजुइ !” व ल्यासें फूर्तिसाय धाल,
“छिमि भातयाके सर्वसे त्व तेमखु ।” मिसातय् लागि थुलि
अप्वः सहयाये मज्युगु खँ मेगु छु वइ ! पालितःलय् मि
वखल । मनय् तं अप्पिल । पसलय् वुहां वनाः व ल्यासे-
यात से जवनाः पितहल । न्यतालय् छथु यांकयाः मुइकल ।
खवाः जायेक थुकलं बिल । “चवं वारे छ जिगु छैय्” धकाः
न्यताः पकुविक म्हाय् खुइकल । लिछयनं ग्रामय् हादक
ध्वाना व्छत ।

समि मिखा, चाकलाः खवाः, पतचिगु न्हाय् ततःपांयगु

न्यताः ततःपुगु ल्हाः तुति ग्वाथ्यामाथ्या च्वंगु म्ह स्वयेबल्य
व ल्यासे व मिसा स्वयाः गाकं हे वःलाः ख्वाःवः । किन्तु
अपराधी धुँया बल बिस्त्यु वं धाःगु खँ थें जुयाःला मस्त्यु
वं व मिसायात छुं हे याये मफु । ल्यूने वनाच्च्वं पि ल्याय्म्ह-
तय्गु उत्तेजित ख्वाः खनाः ला मस्त्यु मांहेसितं नं छुं छां
धाये मखाः । मिखाय् ख्वलि ललः धायेकाः स्वयाजक
चवन । उले थुले स्वया च्वं पिनि पुचल्य् भुनु भुनु खँ जुल ।
“श्व ल्यासे तःम्हलिते प्यपुनेगु स्वये धुंकल । किन्तु
बासना तृप्तिः क्षणिक साधन जक यानाः ल्याय्म्हलसे
थ्वेत ध्वंलात । आः श्व जगतचित ज्ञान वंसां त्वःती-
मखु ।”

“न्याया काये बतले थ्यावकं मुनां यंकी । उकिसनं सुलि
पसःया साईनबोर्ड जुयाच्च्वंम्ह ।”

“श्व शशि थुकथं ल्वाः वयेहे मज्युगु । श्व बंगु भूल
खः । थुकि यानाः खँ जक वाःगु मखु प्रतिशोधया भावन
नं बुडकल ।” “जगतचां हे थन वयेगु त्वःतूसा वया छु
लग्ज् जू ?”

छन्हुयाःगु खँ, बहनी तांम्हःगुलि न्हयः वयेके मफु ।
पातायि प्यन्हल्याम्ह मुनाः पिने गफ धाना च्वना आकस्य
नगु छगः हे खनेमडु । हप् हप् व । फ्यफी नं मसं । वा छकः
वया ल्युसा गुलि ज्यू धकाः सकसियां मती । वाधा वाधा
कनाच्च्वं पि उवापुतय् तान्वायाः छतपत जुयाच्च्वं पि सनूतय्
मुपांचं हेयेके थें जक याना च्वन । श्व छव थुगुसी नं भिकी
मखुला छु, धकाः सकलें सशंकित । चान्हसिया कि छताः
ई जुल । जिमिगु सभा विसर्जन जुड ल्यन । जिमिसं तापक
सुं मिसा छम्ह याकजा शुङ्गुरुं वयाच्च्वंगु खला । विजु-
लिया प्रकाशय् थनेव वैत म्हसिल । वहे सुलि ल्यासे
खनि । सें भुनुमुनु वं । ख्वाःपाः कुतुं वडथे ल्युं । न्हाति-
काय् तिनातःगु सिहः कपालय् उलेथुले किनाच्वन । ख्ववि
स्वः स्वः वः । सारी हुलि हुलि गाः । लेंवा न्हयपाता हे

किरिहारि गुना च्वंगुलि डुने चिनातगु दुरूपं (Chester)
त्वडस्य खने डु । जिमित खनेव सारी च्वतं छयनय् पुयाः
ज्यू ज्यू थें म्ह सम्हालय् याना वन । घेत खनाः सकसियां
मिखा तम्बः जुल । परस्पर प्रश्न सूचक मिखां स्व स्वं
सकलें तोलय् जुल । पलख जायेकाः छम्ह मेम्ह पासा नं
जिमिगु पुचःया सदस्य जू वल । “गन वना वया ?” न्हय-
सःया जिसः द्यु द्युं वं धान-“थौं नं धुनधाम जुल जगत-
चिया छेय् । आः बहनी शशिया बेलि याये सिधयेकाः
चिब तिलाः, सुचुकुचु यानाः क्वहां वःबलय् व सुलि ल्यासे
मन्तयेक क्वथाय् च्वना च्वन हँ । थन छाय् छ रण्डी ?
सुंक पिहां वनेसा हँ । नत्र बांलाइ मखु धाल नं छंगु जक
छेला श्व ? धकाः कसय् भुल हँ । गुलिजक सहयाये
मजिल थें शशिया ! वाकुछिनाः सें उवनाः लुतुलुयाः क्वथां
पितहल । जिमि नानीया वानं बिजगु मखुला श्व वसः ?
धायां तं त्वकेत सन । अले निम्हेसियां ल्हाः चल्य् जुल ।
तं पिहां वडबलय् बल नं गनं जक वडगु जुड ! अपाय्-
ग्वाराम्हेसित घिसितिसि लुयाः तःखा फुसय् तये हल ।
ककु ककु तिनाः स्वाहानें क्वफात । “छिमि भाःतं वा
धाल । वये धुन । छं धयां पिहां वनीला ?” “धकाः यिपा-
थापा हे मडु । गलेस नकाः पिने तये हल । ग्वाराघिरि
खापातित । तलय् इयालय् च्वनाः शशि धाये जिव्व धाल
“थुडक रण्डी ! बेशमीं वेश्या ! बरा जिगु छे” धकाः
बावा याः वडम्ह का छ ! हँ चपाः (सतः) का छंगु छे,
खापाखिपा तीम्बाःगु छे । यक्व ल्याय्म्हल दुकाये जिउगु
छे ।” व ल्यासे पति तस्वाकाः धाल-“स्वघा कारे ! स्वेगु
छे” जुड श्व ।”

योग साधन यानाच्च्वंम्ह योगी थःगु ज्या सिद्ध मज्जतले
धर्मसाय संयमी जुया च्वनी । मुखू स्वानं नं व्हयेगु ई
मज्जतले अनेक प्राकृतिक दुख सहयाइ । वसन्त बल ला,
मुसुकाये त्यलला अले थःगु सौरभ व गौरवया प्रदर्शन

यानाः सकसियां मन मुग्ध जुड़क प्रकुलित जुड़ । अले वेंत
 थवयाः गुलिसिनं छः यात छाड़ । गुलिसिनं छयनय् छुड़ ।
 सकसिन वेंगु कदर याड़ । छह्येमत्तयं हाया बल धाःसा
 वेंगु जीवन अथें हे सिति जुयाः फुना बनी । समाजया लागि
 व उपयोगी जुड़ फड़मखु । मनूया जीवन नं थये हे धाये-
 माः । छात्र जीवन वेंगु मुख् अन्नस्था छः । थुगु अवस्थाय्
 संयमी जुड़ मफुत कि ब विद्यार्थीया साम्यय् की बाल धयां
 अत्युक्ति जुड़मखु । थव खें मसियाः अथवा अधीर जुयाः
 गुलि विद्यार्थीत लक्ष-पथयात बिचय् हे तयःताः वासनाया
 शिकार जू वं । शशि वदन नं छम्ह शुज्वःम्ह हे छात्रा
 धायेमाः । वेंगु नां वेंगु रूप लावण्ययात लक्षः । वेंगु ख्वालं
 वेंत तःखा छेंया म्हयाय्मचा धकाः धाः । अज्वःम्ह कोन-
 लाङ्गिनी अज्वःम्हसिया लहातय् नन्न शाक हे लाः बड़ ।
 वेंगु अतीतया इतिहास सित्तिपि सकसियां नुगःमिछि । छतु
 ड्राईभरो ज्या नं कयहचंगु मखु । किन्तु बहनी जुलकि लें
 छपुं थःगु यानाः धे धे जुड़का जुड़म्ह, नौतिकतां पिने
 लाःम्ह जुयाः शशि दुःख सिल ।

छम्ह थुथसिया गुताः इलय् जीप छयः जन्तुचिया छें
 कवय्-दिका तल । छम्ह त्याय्म्हचाम्ह मनुखं ट्रंक बाकस,
 प्वाःपी, खात्रछुत्रु ल्हचयाः मोटरय् तयेहया चवन । त्वाल्य्
 चर्वपि सिसात गुलि कचालय्, गुलि फलय् चवनाः मिखा
 ताहाकः यानाः उखेपाखे स्वयाचवन । तलय् छम्ह मिसा
 खःसलं हालाख्वंगु तायेदु । “पसि हे सिने मसःनिबलय्
 जितः थये याना तये अथे याना तये हुदपसिहासनया देबो,
 मनमन्दिरया महारानी धकाः हेयेकल । मसःतले हेरा,
 लाये धुंकाः छणीगु केरा यानाः गुबलें जितः बिल मुख
 मविड । रण्डीया खें न्यनाः निहं निहं जितः कसा मकीगु ।
 चाहं पिहां हुं, निहं पिहां हुं, मनिनिसें याउंक च्वे, निहं
 निहं छि घय्पुना च्वं । मूर्ख बुद्धि जुयाः छः समानपि मां
 अबुया न्हासय् लाकमं प्यंकाः वया । अज्वःगु दुःख जुल

जितः ! अधमि ! पापी ! जिगु ख्ववि छु छु याड़ स्वरे ।”
 “सं छपु नं हायेके कड़मखु । साखीं सा सीमा धायेव
 सीला ?

“जिगु स्याः नुगःया सराप लगय् जुड़ला, मजुड़ला स्त्र
 रे ।”

“जितः सराः बियागु का मखुला ?”

“जि मबिया, जिगु नुगलं बिलका ।”

“हैं, थव रण्डियात ।”

“रण्डीया भाःतं स्वइबलय् रण्डी हे मखा जुड़ ।”

(धीं, धौं, धौं) ऐया ! ऐया ! ऐया ! (धीं धीं)

सित, सित, योऽऽमाऽऽमां ! जि सित ! हुं हुं हुं हुं

“मांयात दायेमते, मांयात, दायेमते बा, मांयात दा-
 तते धया हांय् हांय् हांय् :” गपाय्सकं मुल्याःम्ह जगतचा ।

“गपाय्सकं मुल्याःम्ह जगतचा ! गुलि अन्यः याःगु
 स्वः, वं कलाः यात ! च्वापुगुंइ तयस्या च्वंसां लाड़मखु
 वेंत अपाय्सनय्म्ह कलाः ! लाववयाव सना जुड़म्ह
 इवाम् गुलु जगतचा, सुलि-ख्वं चगतचा ।” उखेथुखे इयालय्
 चवनाचर्वपि मिसात हालाहल ।

पलख जायेकाः शशिवदन मिखाय् ख्ववि हुं पिहां
 बल । मोटरय् चवन । मस्त निम्ह नं लिसे लिसे बल ।
 ड्राईभरया खापा तित । मोटर स्टार्ट यात । छयली स्वाहानें
 लुं कुहां वःगु थें लायेदयाः ड्राईभरं प्रतीक्षा यात । मोटरय्
 दुने इज्जिनवा सः थवयाचवन । ड्राईभर जगतलाल लुखाय्
 खमे दयेकः बल । ख्वाः बतिचा च्याः, गरभीर पहः वः ।
 दाये तयेकाः मस्तय्गु मायां ला, अथवा कलाःयागु जकं
 हाकनं भाया वन ला, मिखा नं बतिचा प्याःथें च्वं । फितका
 वंगु नांठ निपाःनिपाः मस्तय्गु चिन्नीपाचागु ल्हाःतय् तयाः,
 मायायात जबरजस्ति कयत्यलाः, न्हातिका छुं स्य च्वंक
 तयाः वं धाल- “छिमि बाःया ल्हाःतं कायेगु थुलि हे का ।”
 मस्तसें मिखा जायेक ख्ववि तयाः बौम्हेसिगु ख्वाः स्वया
 चवन । मोटर हुंइत न्हात । ★

व ती छगः

यासुनारा कावाबाता

थौं चाह्य् ह्यगस्य् ह्यनं न व हे 'ती' छगः ।

'ती' शब्द चवयेवं हे जि थू- जि छु छं कने त्यना ।

व ती- छः, व हे तिलं यानाः जि तःकः मछि ब्वहः फये धुन । गये त्वःमंके जि !

छः, जिगु जयःगु ब्वहल्य् दु- व ती । ब्वहःया चवकाय् लावक ।

"सिम्पु पाय्गः जुलं मयाये धुंकल । अफ नं व ती लिले ह्यिताचवने मयाःनि का । ह्यिति ... ह्यिति ... छन्हु व हे तिलं पपू बुया वड, अले छं नं हिसिचा बुह्य परिचा थें ब्वथा जुइ छनी ।"

छि न्ह्याल्लें गजिय् याना दी । न्ह्याल्लें हिबाय् चवाय् यानाः हाय्काचवना दी । छः, छि धैदिड थें थ्व ती मचा अक्वः हे तव्वल । तव्वयाः नं ग्वलाः, ग्वल्लानाः नं मनाधःगु थें ।

मचा थें लासाय् ग्वारा तुलाः व ती लिले कुतिकुति सनाचवनेगु जिगु साप हे हिसि मवुगु बानि । छि दकय् न्हापां थ्व बानि खंका दोबलय् जि गुलि मछालागु । ब्वये नं वज्ज जितः । छि तसकं अजूचाया दिल नि उछुन्हु ।

"थौं मते, सायाको । छं थ्यू लिले व ततःग्वः जुया-वड ।" जिमि म्मामं नं ग्वःकः मछि ब्वहः ब्यू । तर उवल्य् जि मचा हे तिनि धायेमाल । किस्वदेया छह्य हिसिदुह्य म्हाय्मचा । न्ह्याव धा, न्ह्याव न्वा ... जि न्ह्याल्लें व हे सायोको । जा नये धुनेव लासाय् ग्वारातुले, अले तीजक व तिलय् जिगु पतिचा वाले । चायेकं मचायेकं जि न्ह्याल्लें व हे सायोको ।

दवकय् न्हापां ती चासुवया चवनागु खंकादीबलय् उवल्य् तवकं जि मचा हे तिनि । कलाःसू ह्यो व मचासू आपाः वं जिके । जि छक्क चाः- छि छह्य मिजं मनुखं जि गुलि मछाला धंगु खं थू जुइला । धात्यें, जि सिवक मछाला । सिना ति हे ग्यन । उबले जि बिचाः याना- थ्व इहिपाः धंगु ला तसकं हे मछिगु स्वापू छनि ।

मती वन- सुचुकातडगु दवव फुक्क खें छि सीका दी धुंकल । संसारया न्ह्योने नागां थना ब्यू थें जुल जितः । मचायेक मचायेक थःत थम्हं त्वपुनातडगु सुचुकाखें छवः छवः यानाः जितः उला दिल छि । थये ताल, मानें जि कन कन मछालाः कय् कय् कुना वना, छि कन कन जिगु ह्य छम्हं स्वयेगु कुतः याना दिल । हानं, खड्क दिसें रे, छिगु ल्हाःयात जि ह्याः नं धाये मफु ।

उछुन्हु छि न्ह्याइपुक्क हे छं ज्ञाल, अले तिनि छकाः याउँक सासः न्हाना । जि याकःचा जूगु ब्यू थें च्वन । जिगु ल्हाःतं न्ह्याः-न्ह्याः ह्याः-ह्याः धाधां व हे ती चासूवन ।

"थौं कन्हय् व ती छकः हे मथी धुन ।" सांयात थये खें छुनाः पौ ब्वयेगु मती वन, तर थये बिचाः यायेवं हे जिगु छवाः ह्याउंसे चवनावःगु वाःचाल ।

"व ती छगःयात कथाः साःगु दुःख ताइचवगु ला व ।" छन्हु खंय्खंय् छि हासा दिल । जि लय्ताया । छिगु खंयात नुगलय् थ्यंक तयाः छं ववाना । तर थौं छयाय् धुंगुव अपाय्मछि हाकःगु ईयात लुमंके । उफ् ! नुगः छवः जिगु । दुख चस्चस् मि थ्व नुगलय् । जिगु छुच्चागु बानियात

छि भचा अपो हे ययेकादीगुसा, फन हे गुलि मभि जुइ धुंकल जुइ ।

व ती लुमंकाः अपाय्चो नुगः मछिकागु मडु । मिसा-
तय्गु गःपतय् ती दु ला धकाः स्वः जुइपि मिजंत सुं वड
ला ! गुवलें गुवलें ह्य स्थपि मिसातेत 'तालं गवयातःगु
ववथा थें गस्थपि' धकाः छेकि खँ लहाइ । तर जिगु तीयात
'स्यंगु अंग' धायें मज्यू नि । ह्य स्थंहा धायेत ला लंगरी,
कनि, वरंनि जुइ मानि का ।

मखु, ती चासु वयेगु बानि दुह्य मिसा धकाः छाया
हाला जुइमाःगु छि ?

जिगु बानिलिसे तं वयेके माःगु छु दु अपाय्चो ?

"थी मते," छि तमं भचा जागे जुयो दी, 'गुलि
धायेगु थी मते धकाः ।' सलं सः कः थये व्हव बिद्या दिल,
जि लुमंके मफु ।

"चासु वयेत देपागु लहाः हे यंके माःगु ला ?" छकः
ही-मी चाचां न्यना दिल ।

"देपागु लहाः ?" थारावक न्हूल जि ।

छगू सथ्य खः थव । थौं तक्क छकः हे सचाःनि कि
ती चासु वयेत न्ह्याव्लें देपागु लहाः जक ध्यला । जि
झसंग वन- मिछां चालाः तकतिनि छुं खंकाह्य थें ।

"ती ला छंगु जवगु व्हवलय् दु । जवगु लहाः धकाः
छयलेमाः छं ।"

"ओह !" जि जवगु लहाः ल्हना, "तर मछिसे च्वं
जितः ला ।"

"गथे मछि धैगु ?"

"तर... देपागु लहाः छयलेगु बानि जुइ धुंकल ।"

"जवगु लहाः सा सती ।"

"जवगु लहाःयात लिखतं यंकेमाः ।"

"लिखतं यंकेमाः ?" छिगु सलय तं वहीमी दंक ।

"खः, देपागु लहाःतं सा थये न्ह्याःने छि, जवगु लहाः थये

लिखतं यंकेमाः ।" छि धइदीगु छता खँ माने जुइगु मन
जिगु मखु । धायेत न्हुनुइ जायेक ख उलुउलु वःगु खः-
थये देपागु लहाःतं ती चासु वयेगु ला जि थमं हे यस्थं
लहिनागु बानि खः । थये देपागु लहाः हयेबलय् जि थःत
थमं घयपुना थें च्वं । मानों जि छिपाखें बचय् जुयाचवना ।
छितः पना चवना जि । खः, छितः पनाचवना जि ।

तर छुं मखु थें न्यना, 'देपागु लहाः छयलेगुली छु
दं दु ?"

"देपा जुइमा, जव जुइमा, बानि छता बांमलाः का ।"

"जि नं चाः व ला ।"

"ह्लि ह्लि हाला मचवना ला जि -डाक्टरयाथाय्
वनाः लिक्का वा धकाः ?"

"तर जि ह्याः । मछाःसे च्वं ।"

"मछाले माःगु छु दु थुकी ।"

"ती छगः लिकायेत सु डाक्टरयाथाय् वनाचवनी ।
थव तिलं छु स्फंकुगु दु ? ख्वालय् दथुइ वःगु सां बांमलाः
खः । तर जि ला पत्याः मजू- मनूतसे गःपतय् च्वंगु ती
नं लिकाः । जि वंसा डाक्टर ला न्हिली का । वं सीकी
कि जि वइथाय् वनागु मेतां मखु, जिमि भातं व्हव व्यगुलि
जक ।"

"ती चासुवयेगु बानि दुगुलि लिकाये माल धकाः
कने फयेके माः छं ।"

"छु धायें छितः थव ती छगःयात गुलि महोगु
व । खने हे मडुयाय् वसतं तपुना तइ थाय् ती छगः वल
नं मपाय् धंगु खँ ब । शुलि ला सह याना दी माः छि ।
थव तिलं छितः छु ह्याइपुकुगु दु । छितः माकु न्ह्याइपु बिद्या
हे चवनागु दु जि ।"

"छं चासुवया मजूसा, जितः छुं खँ मडु ।"

"मखु, जि धायें त्यनागु"

"खः, खः, व ती छंगु दुसां निसेंमा ववसः जवनावःगु ।

उकिं छं थः महिलेगुली ल ल घाइगु हे जुल ।”

“जि कुतः याना । ताहाः गःतांगु चालं नं फिना स्वये धुन- तोयात थो हे मखु धकाः ।”

“ता तक्क मपयू छं ।”

“हरे ! थ्व तोयात थिल धकाः छु द्वंकागु दु घइहा का जि !” मानो जि हानं कचकच् याना ।

“द्वं छुं मडु । थ्व वानि जितः पतक्क हे मयो घइगु का ।”

“तर, छाम् मयोगु छितः ?”

“छाम्या लिसः मडु । जिगु न्होने छं थ्व ती लिसे हिते मते । थ्व छता बांमलाःगु वानि खः । थ्व वानि छता वान्छःसा जितः यः का ।”

“वानि त्वःते मखु धकाः मधया नि जि ।”

“न्ह्याब्ले चासु वंसां छं ख्वाः ज्याइगु जि स्वयेमयो । व छुं तं थें, छुं त्वःमं थें ज्याइगु ख्वाः । हः व ख्वाः यइपुस्य मच्चं धेगु का ।”

सके छिगु खें सत्य खः -व खेंगुकि जिगु दुनुगः थिल । उकिं जि छ्यं ववाना ।

“हानं थये ती चासु वयागु खना दिल धाःसा, जिगु ल्हाःतय् दाया दिसें ।” जि ख्वबिलुचा बें हाला ।

कलाः-भाःतया त्वापु चब्बुत, तर ताउ तक्क नं छिगु शब्द जिगु नुगलं हुयाव्छये मफु ।

‘हः व ख्वाः यइपुस्य मच्चं ... ’

‘छं ख्वाः ज्याइगु जि स्वये मयो ... ’

व दृष्य ... देपागु ल्हाःतं थःत थम्हं घय्पुनाः ती चासु वना ख्वनागु व दृष्य ... त्वले कनाः गनं तनाच्वंगु मिखा ... छुं तं थें ... छुं त्वःमं थें ज्यानाच्वंगु व ख्वाः ... व दृष्य, गथे धवाथुइकेगु व दृष्ययात । खः जि याकःमि ... थः जक म्वायेत स्वइम्ह स्वार्थी ... व दृष्य ... छम्ह मिसां ख्वाः ज्याःगु दृष्य -चिकिचा धंगु छ्हाःचागु ‘थः’

बात मेपिपाखें बचे यायेगु कुतः यामाच्वंगु दृष्य । छुं मडुगु छम्ह कीचिगु जीवन बराबर ‘थः’ यात म्वाकातयेगु -इच्छाय् करपिन्त पनाच्वंगु दृष्य । खः, जि तनावना -जि ‘थः’ थःके हे तनावना । छम्ह स्वार्थी थःके हे तनावना ।

छु जि छितः ‘थः’ यात लःमल्हानागुया थ्व संकेत थू ला छि ? थ्व संकेत -छि व जिगु दथ्वी छवः ख्युंगु थाय्पा अन्तर । अले ती चासुवेंये बल्य् छु जि दुनेया सत्य जिगु ख्वालय् लूबः ला ?

तर थ्व चिकिचाधंगु बानियात छि थपाय् धंगु खंय् हिला दिल, सके थुकिया कारण मेनां मखु -जि छितः बीमफुगु सन्तोष खः, छिगु प्याःचाः जि लंके मफु । यदि छितः माक्व न्ह्यइपु बिइ फुगुसा छि न्ह्याब्लें जि खनाः मुसुमुसु न्हिला दी । थ्व ती छगःयात कयोः चछि चछि हालाच्वने म्वाःलिगु जुल ।

अले व बिचाः नं गुलि ग्यानापु । जि थुरं खात - गुबले जिगु मनय् ऊवात छता खें लुल । जिगु बानियात ययेकीपि सुं मेपि मिजंत नं ला दु ज्वी थ्व संसारे ।

थ्व छिगु मतिनाया इच्छा खः । छिगु मिखाय् न्ह्याब्लें हिसि दइ च्वनेगु छिगु इच्छा । तर थुज्वःगु चिचो- धंगु खं हे खः, मचायेक हाकयाः थहांवइ, जीवनया न्ह्यइपुगु किपाया धवः की, इहिपाः -जीवनयात कुचा- कुचा बला बिइ । धात्थेयापि कलाः भाःतपिन्त ला व्यक्तिगत असमानतां छुं किचः मत्तले माःगु खः । पाः फयेके छाः -थो तक्क उज्वःपि कलाः भाःतत गनं दइ मखु, गुमिगु दथ्वी छुं असमानता मडु । मिले जुयाच्वने फुगुया अर्थ निम्हेसियां दथ्वी नं मब्यंगु मतिना दुगु मखु । व त त्वा जक त्वाइपि कलाः भाःततय्गु दथ्वी मतिना भचा हे मडु । जि बिचाः याये (थये बिचाः यायेगु त्वःते मफु) -जिगु चिकिचाधंगु बानियात छि भचा अप्वः हे तभ्वःगु मिखां स्वया दिल ।

घातर्धे छि जितः दोः काल, प्यंकः जाल । जि स्वया ।
जि न्यना छिके ... छि छाया, थुलि हारां जुया दियागु ?
श्व ती छगलं जि छाया, थुलि दुःख सो माःगु ? तर वला
घातर्धेगु खँया दचवः जक । “गथे लंकेगु व बानि ?” छि
धइ दिल, छिगु सलय् तं खाः । बांलाक थू जि, छिगु
तुगलय् हा कयाचवंगु खँ । जितः दायाः छिगु नुगः तिवक
हे मर्मि । मेपिन्त श्व खँ कंगुसा, छितः पक्का नं हारांम्ह
भाःत घाये धुंकल जुइ । तर न्ह्यागु निगति खँ नं छगु
सह यायेगु व सह मयायेगुली हिलाचवंगु व इलय्, छिगु
ल्हाःतं ब्यगु कसां जिगु म्ह भचा याउलं । मन भचा
ववलात ।

“जि गुवलें थये याये मखुत, गुवलें । जिगु ल्हाः
चिना दिसँ ।” जि थःगु निपां ल्हाः छिगु छाती दिके हया,
मानों जि थःत छम्ह लःल्हाना ।

छि छक्क जुया दिल । छिगु तं गनं गनं सुना वं थें
चवन । छि घातर्धे चिकि जिगु ल्हाः प्यपुंक चिना दिल ।

छिगु मिखा स्वस्वं जि लय्ताया । चिनातःगु ल्हाःति
सँ पियाचवनाम्ह जितः स्वयाचवंगु छिगु मिखा । बिचाः
याना -आः जिगु बानि तनावनी ।

तर बानि जितः त्वःता मवं । बानि हानं लिहां वल ।
अले जि प्रति छिगु मतिना नं सदाया लागि सित । छि
थये हे धइ दियागु मखुला कि जिगु बानियात गुवलें छुं
धया दी मखुत, जि थः यत्थे सना च्वं ? उकि ती चासुवये-
बलय् छि खंसां मखं छू, याना दिल ।

अले छगु अजू चाइपुगु खँ जुल । न्ह्याक्व ब्वह ब्यसां
दाःसां मप्वंगु बानि उलुहुं मन तन ? गुलि थाकुक्क कुतः
यानां मवंगु बानि, थः यम्हं हे तनावन ।

“थौं कहै ती चासुं मवंगु धुन, स्यू ला छि ?” छितः
कना मानों व बानि नकतिनि जक तनावन । छि बिना
शब्दया न्हासं सः पिकया दिल, अले छुं वास्ता मयासे

जितः स्वया दिल ।

श्व खँ छिगु लागि निगति सा छि छाया, न्हापा भय-
सकं ब्वह बिया दियागु -जि न्यने मास्ति वः । तर छि नं
तक्कं तुयामदी जितः ।

छगु बानि -कुसां मदुसां छुं खँ मदु ? -न विष न
वासः । छत्त अपाय्जि यःगु बानि छाया, त्वःता व्वया ?
-मानों न्यमा दिल । छिगु ख्वालं निराशा दिल, तर ।
छितः छकः हानं ही-मी चायेकेत व ती ध्वाँइ ध्वाँइ
चासुवया ब्यने मास्तिबल । तर जिगु ल्हाः मन्हाः ।

जितः ऊन याकःचा जू थें चवन । तं नं पिहां वल ।
छि न्ह्योने मदुबलय्, हानं चासुवये मास्ति बल । तर
छाया, छाया, थः खनाः थः हे मन्हाः थें जुल । जिगु ल्हाः
मन्हाः ।

जिगु मिखा बँय् ववछुत । म्हतुसि वांन्याना । “छगु
ती छु जुल ?” छि न्यना दी धकाः पियाचवना, तर तःन्हुं
निसँ ‘ती’ धँगु शब्द म्हतुं पिहां मवल । सके श्व लिसे
मेगु यक्व यक्व खँ नं तनावन ।

ब्वहबिया दीगु इलय् हे जि छाया, छुं याये मफुत ?
गुलि ज्यालग्य् मज्झम्ह मिसा जि ।

थःछेय् लिहां वइगु तःन्हुं दत । छन्हू मो ल्हयाचवना-
बलय् मामं न्यन, “छ न्हापा थें वांमलाये धुंकल,
सायोको । छ ई लिसे ल्वाये मफु का मै !”

जि गया गयां मांयागु ख्वाः स्वया । मां न्हापा थें हे
-प्वात्याक्क ल्हं, फुँइ वः ।

“... अँ, बरु ब ती जक ऊन बांलाना चवन का ।”
नांगागु ब्वहलय् पतिनं सुसुं मां हिलाचवन ।

तर जि मांयात कने मफुत । मांयात छुं हे कने
मफुत । जिगु म्हतुं थुलि हे जक पिहां वल, “डाक्टरं
थुज्वःगु ती याउंक हे लिकया बी फु हँ ।”

“... अँ ? खः डाक्टरं ... तर अन खू छक्का

चवनी ।" गुलि शास्त, गुलि याउंसे चवं मां ! "जिपि व
ती खना: न्हावलें न्हिलेगु । जिमि जिमि खें ल्हायेगु -
सायोकीं अफ नं व ती लिसे भिहता चवं जुइ ।'

"ख: मां, अफ नं ... तर मां, व ला बांमला:गु बानि ।
गुबलें निसें दुगु जिके थव बानि ?"

"जि छक्क चा: मस्तके गुबले ती वइगु थें । छं
दुह त्वंवल्य् तक्क ला मवनि । ... तर छंके थें थये
तगव्येक वइगु भचा म्ह हे का । म भचा मचावल्य् हे
व:गु जुइमा: ।" जिगु ब्वह स्वरवं कां न्हिस ।

जि लुमन- ख:, जि मचावल्य् ... जिमि मां व
जिमि त:केहेंमिसं जिगु तीयात कया: खें ल्हाइगु । उबल्य्
तक्कं हिंसिचा दु: थव ती । जित: नं तसकं यो थव ती ।
उर्कि हे चासु वंड चवनेगु बानि जूगु ।

लासाय् म्बारा लुला: ती चासु वें वं जि मचावल्य्
व मिसा जुइ छुंका: जिगु जीबल्य् थव तिलया:गु खें लुमंका
यना । चासु वयेगु तव:तागु त:दें हे दत । तव:दें मछि ...
ओह !

जिगु थ:छेंय् ... छि तापाक्क जि दुगु छेंय् जि थ:
यसले ती लिसे भिहताचवले ज्यू । थो सते धाईपि सुं मडु ।
तर थये ममि ।

पतिचां ती थूलिसे जिगु मिछां खवाउंक उववि
हाल ।

छफ् ! पक्क हे तापाये धुंक्गु ई लुमना वइचवन ।
जि मचावल्य्सिगु ई । उबल्य् जि गुलि बांला: । हिसि
डु । न्हास्हेस्यां तये थें याइगु ।

तर ती थिवव पति छि जिगु मिछाय् वं काइ ।

जि भिम्ह कला: जुइ मफुत । थ:छेंया लासाय् छित:
लुमंकां छुपाये ।

प्या:गु फुंग हीका-अय्नं म्हगसय् बहे ती म्हन ।
जि वा: मचा: -जि गन ? तर अन छि दो, अले मेपि

मिस्त नं । जि अय्ला: तवन छनि । धाथें जि काल । जि
छि लिसे तवानाचवन ।

बांमला:गु बानि हानं पिउदल । देपागु ल्हातं बुलुहं
थ:गु नुग:पा घय्पुता । पतिनं ती कत्तिक उवन । तर व
ती -गये जिगु पति दथ्वी थाना व:गु ? छफुति हे मस्याक
व ती लिहां वल । संसारय् दकय् स्वाभाविक कथं व ती
लिहांवल । जिगु पति दथ्वी सिपात:गु सिम्पु थें म्वला:गु
व ती ।

न्यासिचा:म्ह मचां थें जि हालाचवना- थव ती छिगु
न्हाय् लिक्कसं तिका दिसं ।

ती छिभाय् न्हा:ने धवाछवां जि उवया । छिगु लंच
उवना: उवया । छिगु छाती यगाना: उवया ।

जि न्हालं चा:वल्य् फुंग प्याना चवन । तर जि
उवया हे चवना ।

जि त्यानु चाइ वल । तापं याउंसे नं ताइ वल ।
मानो जिगु ब्वहलं ऊयातु कु दिका ।

छका: ला जि मुसुमुसु नं न्हिला -धाथें ती मस्त ला
जिके ! ती दुथाय् बुलुहं पति वाला ।

ती ला गन ख:, अन हे दति । अन्न नं हाकुगु सिम्पु
थें पतिया दथ्वी कत्ताय् फु ।

छता खं, -जि न्हापा गुबलें नं दिचा: मयाना -जिगु
ती छिगु न्हाय् लिक्क जू वं ता ! थये जि गुबलें छं
मथया, तर नं न्हापां निसें हे जिगु नुगल्य् थव खें सुलाचवं
थें ताल ।

धाथें व बाखं मथे चवनी -जिगु ती छिके वना:
तत:गवया व:सा !

अले जि गुलि लय्ताये थव म्हगस नं जिगु पत्सा
छिके म्हंगु सा ।

— माय् हय् म्ह :- केशव शाक्य

भाजु आनन्द जोशीचा

निपु चिनाखें

व ला खुसि खः

यद्यपि खुसि मनु मखु

यद्यपि खुसिया ल्हाः, तुति मडु

अयसां

गतियात पनेत स्वःगु ल्हं, पःखाःत

दकसिबे याकनं चूचू थलेफु खुसि !

यद्यपि खुसिया म्हुतु मडु

अयसां

यःत पनाः लिकुंकेत स्वःगु क्रमया विरोधय्

चिल्लाय् दनाः

विद्रोह यायेफु खुसि !

उकि

सुनां अलिधानया गतियात पनेत स्वःगु पःखाः युनी

सुनां जिन्दगीयात लिकुंकेत स्वःगु क्रमया विरोधयाइ

व ला खुसि खः !

ह्याउंगु सर्गः

सुथय् मिखा ज्वयाः सर्गः स्वया

सर्गः छकुति ह्याउंसे चवनाचवन

व ला रंग मखु

व ला शहीवतय्गु हि !

बुलुहुं ह्याउं (घाये हि) परिशर्तन जुयाः

निभाः जुयाबिल -

चिकुंपुनाः शीथंयु सिमातय्त, जिन्दगीतय्त

न्हंगु जिन्दगी लःल्हाना

अनास्थाया हूलय् छगू आस्था बुझका ।

ज्या खयले मडुसा छुयाये !

गौतमदास अमात्य, थक्काः

ल्हाप्सा त्वः थें त्वयां छुयाये

जीवनय् छुं हे हलचल मडुसा

नगुत यवव हे थ्युसां छुयाये

उकि थन जः हे छपति मध्युसा

वासना विहिन स्वां ह्वयां छुयाये

उकिया छुं हे महत्व मडुसा

कुस्तं थ्युगु कल दयां छुयाये

उकिया छुं हे ज्या खयले मडुसा

भला लप्ते दयां छुयाये

उकिइ छुं हे तयाः नये मज्जुसा

तु खयाः तुं चाकुगु सवाः मवःसा

थुकिइ मेगु छुं घाये मानिला ?

ल्हंया मूति थें बांलानां छुयाये

मानवताया गुण हे मडुसा

पिलिक्क च्यानाः पथाक्क सिवाः

तनी व ला ल्हाप्सा त्वः थें जुयाः !

२०३२

मोहनिया लसताय्

उद्योग यःपिस्त

कुचुगलं भिन्नुना

यःगु सिप व ज्वलंया लिधंसाय् उद्योग यायेगु

कीगु औद्योगिकरणया लिधंसा खः १९५ प्रतिशत

तकनं त्याना काये दु । लाभ याना दिसैं ।

नेपाल औद्योगिक विकाश करपोरेशन

दरबार मार्ग, काठमाडौं ।

दुर्गा भवानी

“कृषि दै” ताःलाकेत
सकसितं शक्ति बीमा

श्वहे

दुनुगलं भितुना देछासे

जिमिगु विशेष व नियतित त्यासा कार्यक्रमं
अप्वः फाइदा कायेत
सकसितं इनाप याना ।

कृषि विकास बैंक
नेपाल

श्री नवदुर्गा भवानी

श्री सकसितं यच्चुपिचु जुयाः

म्हंफयेका चवनेगु प्रेरणा बीमा

श्वहे सकसितं जिमिगु
मोहनिया भितुना दु ।

काठमाडौं नगर पंचायत
परिवार

जिगु मिखा, न्हाय्, म्हतु, तुति व कलम

लवकुमार जोशी, वुटवल

जिगु श्व निगः मिखा दुगु
छु वर्तमान संसार ववथीक स्वयेत मखु ?
तर, जिगु मिखां, धात्थेहे धायेसा -
जि च्वंच्वनागु थासं नीकु जक तापाःगु
तजाःगु पःखाः जक स्वये खना च्वंगु दु ।
× × ×

श्व ह्नाय् नं जा
नस्वाःगु वा नवःगु नतुनेत नं खः !
छाय् खः मस्यू जि -
जिगु ह्नासं धाःसा नवःगु बांलाक
नतुनेहे मखंति ।
× × ×

म्हतु कोगु,
ब्रह्माण्ड खः ।
म्हतु जगू सत्य खः ।
छगू बत्लाःगु व बवातुगु अभिव्यक्ति खः ।
अले श्व नं धाये मास्ति वः -
“मनूत सकसिमां प्रतिनिधि नं खः ।”
तर जिगु म्हतुं -
सामान्य व्यवहार जक याये फु

सत्ययागु न्हाःने ला
पाकः जुयाः च्वंच्वन !
× × ×
तुति मदिक न्हाज्याइह्य यात्री खः ।
खःसां छु याये ? जिगु जाः मखु !
जि ला न्हापांतुं ववःछिना तःगु -
थुना बिया तःगु थामय् -
तक जक थ्यना वये फु ।
बुलि हे जक जिगु तुति याये फु का, वासा !
× × ×

थीयागु कलमं न्हगु युग हयेफु ।
कीगु कलमहे जनताया तः खः ।
तर जिगु कलमबात धया च्वन -
“यव्व अच्चः च्वयेमते छं,
गुबलें ब्वाब् वनेमते छ,
चिडिपत्र च्वयेत व
हिंसाब यायेत जक
छजलेगु या ।”

२०३२

मोहनि नखःया

लसताय्

सकल नेपाली जातिया

सुख शान्ति व समृद्धिया निंति

दुनुगलंसिं भिन्तुना

नेशनल ट्रेडिंग लिमिटेड

परिवार

त्वःमंके मते

कुलबहादुर महर्जन, पंग्रा

कीगु मां भाय्

भरतकुमार भारी, पोखरा

थर थर खाना:

ल्यू ल्यू जुया:

गाया दुने जक

पति धस्वाका च्वनेगु

ई मखु, थ्व थोया ई ।

लिचिले मर्यू

विकासया लेंप, प्रगतिया लेंप

म्हास मखु थ्व जीवन धंगु

सिति ब्छये मर्यू

म्हाके कयेके मा:

जनताया सेवाया निति

उकि

वा त्वा: वने झी

लेंप ख्या:तनाप

जनताया शत्रुतनाप

अन्याय अत्याचार न्हंका:

जनताया दुःख तंकेत ।

मस्त की ख:

मांया, नेपा: मांया

मांयात न्हिकेगु हे

की सकस्यां कर्त्तव्य ख: ।

थ्व कर्त्तव्य पूर्वकेगु हे

कीगु जीवन ख: ।

उकि

त्वःमंके मते

कर्त्तव्य हे जीवन ख: ।

म्हाय् मा: की थन नेपा: देशे

जाय् मा: दक्क थन नेपा: देशे

हाले मानि थनहे जीवनया म्ये ।

‘जिपि छिपि’ मखु ‘की’ ख: सकलें

नेपाल मांया मस्त सकलें

त:जिगु भाय् की त:गु द:सां

नेपाल मासं थूगु ख: न्हां ।

मां य: थें मां भाय् नं यय्के

थ:थ:गु भासं मां लुमंके

त:धं चिधं मखु मांया मस्त

भाय् नं अथेहे ख: दुरस्त ।

म्ये हाले म्ये चिने मामया

नुग: उला: कयने दु:ख सुखया

स:गु भासं थ: य:गु भासं

च्वये, व्वने ज्ञान नं न्हावसं

नेपालया माया दै सुया

नेपालया भाय् नं यें वया

वा थ्व कयबय् हिले म्हिते कीकी

नेपाल अले गय् स्वर्ग मज्जी

२०३२

मोहनिया लसनाय्

सकल देशवासीपिन्त

दुनुगलं

भिनुना

विराटनगर जूट मिल्स लि०

विराटनगर

नेपाल भाषाया न्ह्यागुं सफू व पत्र पत्रिकाया

निर्मित

लुमंका दिसं

न्हसला सफू कुं

केल त्वाः

मोहनि नखःया

लसताय्

दुनुगल

भितुना

नेपाल बैंक लिमिटेड
(स्थापित १९५४)

एन. सी. सी. एन.

भोह्ननिया लसनाय्

देश, नरेश व सकल नेपाःमितय्त

दुनुगलंसिं भितुना

नेशनल कन्स्ट्रक्शन कम्पनी नेपाल, लिमिटेड

फोन. नं. ११८७६, १५९१९

पोष्ट बक्स ३७

या धापू

‘झी’ लयपोया षुगु ल्याः ये, यल व खपं पिनेया नेपाल भाषाया चवमिपिनि चवसु नापं तथाः छाय्पे दयाः लयताः । तःदं लिपा थुकथं नेपाल भाषा साहित्य छयल्य नेपालः गालं पिनेया साहित्यकारपि न्ह्यलू वःगु धाथे लयताःया खं खः । थुकि झीगु नेपाल भाषाया साहित्य छयः चवकनाः तस्या जुजुं वनीगु आशा यायेकु । उकि थथेहे लिपा लिपा नं नेपाः दुनेया मेमेथाय्या नेपाल भाषा भाषी भाजु मयजु-पिसं नं थःगु मां भासं साहित्य चवयेगु ज्याय् न्ह्यचिलाः नेपाल राष्ट्रया साहित्य ब्वलंकेत फुगु योगदान याना दी धइगु आशा याना ।

नेपाल भाषा ये, यल व खपय्या स्थानीय भाय् जक मखु नेपाल दुनेया फुवक जिल्लाया, शहर बजारय् चवंपि नेपाःतसें न्हाइगु राष्ट्रिय भाय् खः । उकि थव भाय् व थवया साहित्य ब्वलंकेत राष्ट्रिय स्तरय् कुतः जुइ माःगु दु । नेपाल भाषा व साहित्यया गतिविधि नेपाः गालय् जक लिकुना च्वेतले नेपाल भाषा व साहित्यया विकास देशया राष्ट्रिय आवश्यकतायात त्वःकथं जुइ फइ मखुनि । उकि नेपाल भाषा साहित्यया विकास नं राष्ट्रया विकासया निम्ति आवश्यक भाःपाः नेपाल दुनेया नेपाल भाषाभाषी सकसिनं नेपाल भाषा साहित्य ब्वलंकेत कवव कुतः याये माःगु दु ।

नेपाल भाषा साहित्यया गतिविधि अष्कः थें नेपाः गालय् जक लिकुना च्वथें थुकिया पाठकत नं थथेहे नेपाः गालय् दुने जक सीमित जुयाच्चंगु दु । थव नं नेपाल भाषा साहित्यया विकासया निम्ति छगू कथंवा पंगः खः । उकि थव सीमितता मदयेके पाखे नं याकनं हे छीगु ध्यान वने माःगु दु । ★

विचाः खँ

भाजु धर्मरत्न ‘यमि’

(ने. सं. १०३५ - १०९५)

अर्हत्तनन्द (महाकाव्य), सँदेया लिसः (खण्डकाव्य), न्वाखें पुचल (चिनाखें मुना), भृकुटी, लिथु व आङ्गहामो (उपन्यास) चवयाः छीगु भाषा व साहित्य थकायेत बय्-कलं याना दीगु सेवा झीसं गुबलें त्वःमंके फइमखु । वय्कलं छीगु मासय् हाति जुयाच्चंगु महाकाव्य व उपन्यास साहित्य ब्वलंकेगुली जक मखु इलय् इलय् ध्याचुं जाःगु चवसु, चवखें, बाखें व चिनाखेंया सफू (मेमेगु भासं चवया-तःगु नं) चवयाः नेपाःया साहित्य विकासय् तिबः ब्यूगु दु ।

थुकथं नेपाल भाषाया नांजाःह्य साहित्यकारया ल्यु ‘कवि रत्न’ धकाः हनातःह्य भाजु धर्मरत्न ‘यमि’ मत्यबं मदुगुलि नेपाल भाषा साहित्यया छगः रत्न तथें जूगु दु, ‘झी’ परिवारयात तसकं तःधंगु दुःख जूगु दु ।

भाजु मानदास तुलाधर

(ने. सं. १०२१ - १०९५)

८०० गुं मयाक नेपाल भाषाया पुलां म्ये मुनाः पिकयादीह्य, ‘पुलां म्ये निगूगु’ ‘पुलां म्ये स्वंगूगु’ ‘मल्ल - शाह कालया म्ये’ मुना दीह्य, ऐतिहासिक महत्वं जाःगु ‘महासत्त्व प्याखें’ पिथना दीह्य, नेपाल भाषाया तःगु सफू पिथना दीह्य, तना वनेत्यंगु प्राचीन साहित्यया संरक्षण यानाः उकियात सकसिया न्ह्यःने न्ह्यब्वयेत सम्पादक व मेमेपि साहित्य प्रेमि भाजुपित्त तिबः बिया दीह्य ‘भाषा जवाः’ भाजु मानदास तुलाधर आकाकाया, च्यानाच्चंगु मत पवाक सी थें मदुगुलि नेपाल भाषा व साहित्य प्रेमिपि पुलांगु युगय् चाःहचूवनेत छीमाःगु तांगु त्वःधू थें जूगु दु, झी परिवारयात मुबनें मलनिगु धाः जूगु दु ।

मोहनिया भिनुना

धःगुहे देशय् थाःगु जरी दुगु दोपत्ता पसिया निति

जिमित लुमंका दिसँ

छिकपिसं धाःथें च्चंक, मन लुदंक तिनखाः, सिसिमा, ड्रेस कापः बोर्डर नं

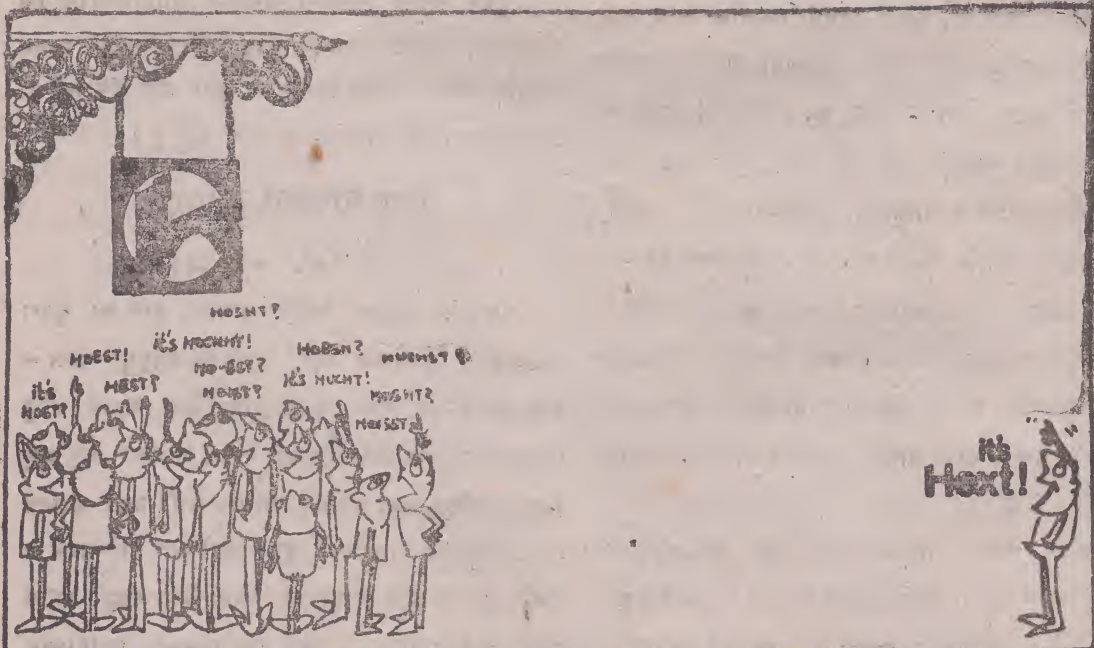
जिमिसं थाना बी फु

नेपाल सिल्क गार्मेन्ट इण्डस्ट्रिज

जमलटोल, (विश्वज्योति हल नापं)

कान्तिपुर

फोन नं० ११२९० व १४३२७

HOECHST PHARMACEUTICALS LIMITED

AHMEDABAD • BOMBAY • CALCUTTA • DELHI • MADRAS • KATHMANOU

मोहनिया भितुना

लुमंका दिसँ

भाजुरतन इन्जिनियरिंग एण्ड सेल्स प्रा. लि.

जिपिं

- लुकास सर्भिस ओवरसीज, बिलायत व
- इण्डियन लुकास सर्भिस, भारतया उत्पादन कार, ट्रक इत्यादिया स्पेयर पार्ट्स
- मेसि फर्गुसन ट्रक्टर भारतीय व बिलायती
- बिलायत स्थित क्राइस्लर कम्पनीयागु कार व मेनेगु वाहन
- रेफो कम्पनीयागु क्लच प्लेट
- इण्डियन अक्सिजन लिमिटेडया विभिन्न प्रकारयागु अक्सिजन ग्यास व
- मेमेगु विभिन्न कम्पनीया मेसीनरी व अन्यान्य सामग्रीया

जिपिं नेपाल अधिराज्यया निति वितरक खः
सेवा यायेगु अवसर बिया दिसँ ।

भाजुरतन इन्जिनियरिंग एण्ड सेल्स प्रा. लि.

पो० बा० नं० १३३

उद्योतिभवन, कास्तिपथ, काठमाडौं

शाखा — बीरगञ्ज, बिराटनगर, भैरहवा, हेटौडा ।

मोहनिया भिन्नना

होण्डा

H O N D A

H O N D A

मोटर साइकल व स्पेयर पार्ट्सया निरति लुमंका दिसँ ।
अथे हे होण्डा पावर टेलर व होण्डा जेनेरेटर नं जिमिथाय् दु ।

स्यामुकापु ट्रेडिङ्ग कंपनी

उद्योतिभवन, कान्तिपथ, कान्तिपुर

फोन नं. ११४९०